

VELKÉ
POSTAVY
ČESKÝCH
DĚJIN

MARIE
RYANTOVÁ

POLYXENA
Z LOBKOVIC

Obdivovaná i nenáviděná
první dáma království

Polyxena z Lobkovic

VYŠEHRAĐ

Vyobrazení na přebalu:

Na obálce byl použit portrét Polyxeny z Lobkovic
z Lobkowiczských sbírek

Vyobrazení na s. 4:

Polyxena předává karmelitánům sošku Jezulátka
Kláster Pražského Jezulátka Praha

Publikace byla vydána s finanční podporou
Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Recenzovali: Doc. Mgr. Pavel Marek, Ph.D.
(Univerzita Pardubice)
Mgr. Petr Kopečka (Státní oblastní archiv Litoměřice)

Copyright © doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc., 2016
Typography © Michaela Blažejová, 2016

ISBN 978-80-7429-527-0

Poprvé vdovou

Úmrtí rožmberského vladaře a nejvyššího purkrabí Českého království, prvního muže po panovníkovi, nezasáhlo pouze jeho manželku Polyxenu a příbuzné, ale i poddané a všechny, kdo v zemi něco znamenali. Ani rozloučení s ním neprobíhalo jako u jiných osob, ale způsobem, jemuž podobný od pohřbu Maxmiliána II. Praha nezažila a který později s odstupem důkladně popsal rožmberský archivář, knihovník a historiograf Václav Březan; díky němu lze průběh pohřbu sledovat velmi detailně a zaznamenat i Polyxeninu účast.²⁴⁹ Hned po smrti bylo tělo Viléma z Rožmberka odneseno z Rožmberského paláce do nedaleké, naproti ležící basiliky sv. Jiří, kde setrvalo, hlídáno dvořany, po dobu skoro dvou měsíců až do 26. října. Celý kostel byl přitom „všecek po stranách i po zemi sukem černým obestřín“ a kolem těla „svíčky parůžkového vosku bílého ve dne i v noci hořely“ – tedy velké svíce silné jako ruka, za zemřelého byly pochopitelně slouženy mše. Někdy v té době také vznikl zmíněný posmrtný portrét. Vlastní obřad pohřbu – *pompa funebris* – začal v pondělí 26. října, kdy se tělo zemřelého vydalo na symbolickou poslední cestu, přičemž mu byly poskytnuty pocty hodné jeho postavení. Z Hradu vyšel dlouhý smuteční průvod, *kondukt*, v jehož čele kráčela „jezuitská pacholata“ – studenti jezuitských škol – „v drahným

²⁴⁹ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků I.*, s. 366–369 (odtud uvedené citáty); TÝŽ, *Poslední Rožmberkové – velmoži české renesance*, s. 236–238; podobně i J. KOLÁR (ed.), *Marek Bydžovský z Florentina, Svět za tří českých králů*, s. 222–223; dále poněkud nepřesně F. KAVKA, *Zlatý věk Růží. Kus české historie 16. století*. Praha 1993², s. 112–113. K pohřebním slavnostem obecně J. PETRÁŇ, *Dějiny hmotné kultury. II/1.*; P. KRÁL, *Pohřební slavnosti jako prostředek a místo komunikace raně novověké společnosti*, s. 315–332; TÝŽ, *Trauer und Ruhm*, s. 117–137; TÝŽ, *Smrt a pohřby české šlechty*; o pohřbech pánů z Hradce TÝŽ, *Pohřby posledních pánů z Hradce*; V. BŮŽEK a kol., *Světy posledních Rožmberků*, s. 559n.

počtu“. Za nimi následovali choralisté katedrály sv. Víta, tedy členové pěveckého sboru, poté příslušníci katolického bratrstva Matky Boží se zelenými voskovými svícemi a bratrstva Těla Kristova s červenými svícemi. Další složkou průvodu bylo katolické kněžstvo „u velikým počtu“ se žlutými svícemi a mniši od sv. Tomáše, sv. Jakuba a ze Strahovského kláštera, tedy obutí augustiniáni z kostela sv. Tomáše na Malé Straně, minorité od sv. Jakuba na Starém Městě a premonstráti. Po obou stranách kolem nich šli zástupci chudiny a rožmberských poddaných, celkem více než dvě stě osob v kápích ozdobených zavěšenými rožmberskými erby.²⁵⁰ Za nimi byli zařazeni rožmberští služebníci, zemané a úředníci, následovaní císařskými hudebníky, poté kráčeli kanovníci Pražského hradu s rovněž žlutými svícemi a strahovský opat Jan Lohelius, za nímž byla nesena biskupská berla. Ta symbolizovala pražského arcibiskupa, jehož Lohelius současně zastupoval, protože pražský arcibiskupský stolec nebyl od smrti Martina Medka z Mohelnice v únoru 1590 dosud obsazen, Medkova nástupce Zbyňka Berku z Dubé jmenoval Rudolf II. teprve v polovině prosince téhož roku a papež jej potvrdil až o dalších pět měsíců později. Symbolické vyvrcholení průvodu představovaly čtyři korouhve a čtyři zdobené koně, přičemž korouhve nesli a koně vedli „všecko vzácní páni“. Nejprve byla nesena černá damašková ursiniovská korouhev s rožmberským erbem, jako druhý následoval damaškový praporec s celým rožmberským erbem, třetí v pořadí byla černá damašková korouhev „hlavního domu rožmberského“, tedy s vyobrazením jezdce ozdobeného Řádem Zlatého rouna. Čtvrtá a poslední korouhev byla smuteční, vyrobená z černého „tuplovaného“ taftu, a kůň, který za ní byl veden, byl pokrytý pouze černým sukem bez erbu. Čtyři korouhve zároveň odkazovaly na čtyři generace urozenosti, které měly důležitý symbolický význam a úlohu při jejím posuzování.²⁵¹ Za každou korouhvi krácel kůň pokrytý černým aksamitem s pěti příslušně vyzdobenými krumplovanými erby. Za koňmi kráčeli šlechtici, nesoucí funerální klenoty v podobě rytířských symbolů – hrabě Šlik, pravděpodobně Ferdinand Šlik z Pasounu a Holejče, měl svěřeny pozlacené ostruhy, některý z pánů z Valdštejna²⁵² meč, obrácený hrotem

²⁵⁰ Tyto erby maloval českokrumlovský malíř Max Stölting – viz A. KUBÍKOVÁ, *Příspěvek k životopisu malíře Maxe Stöltinga*.

²⁵¹ V. BŮŽEK a kol., *Suěty posledních Rožmberků*, s. 559 a 722.

²⁵² J. Pánek uvádí v poznámkách k Březanově edici (J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků I.*, s. 367), že se jednalo zřejmě o nejvyššího komorníka Jana z Valdštejna a na Sedčicích – nejvyšší komorník je ovšem zmíněn dále v průvodu. Uvedeným pánem mohl být např. Adam starší z Valdštejna, syn nejvyššího komorníka, který později zastával funkci podkomořího věnných měst.

Reliéf znázorňující modlícího se Viléma z Rožmberka pod křížem – pozůstatek jeho náhrobku („mauzolea“)

dolů, zřejmě Jaroslav Smiřický ze Smiřic pozlacený helm ozdobený červenými a bílými péry v rodových barvách a Adam Havel Popel z Lobkovic štít. Jako poslední nesl pán ze Šternberka, nejspíše Adam ze Šternberka na Bechyni nebo jeho mladší bratr Štěpán Jiří na Voticích a Postoloprtech, Zlaté rouno na černém aksamitovém polštáři, respektive jeho kopii, určenou pro běžné nošení, protože originál se po smrti nositele vracel řádu.²⁵³ Teprve pak následovalo Rožmberkovo tělo, nesené asi třiceti rytíři

²⁵³ Viz V. MĚŘÍČKA, *Zlaté rouno ve faleristice a v numismatice*, s. 68; dále P. R. POKORNÝ, *Zlaté rouno Viléma z Rožmberka*.

a pokryté aksamitovým přehozem, „na němž z stříbrohlavu kříž a šest rožmberských erbů krumplovaných přivěšeno bylo“, po stranách kráčeli císařští drabantí a harcíři. Místo za rakví patřilo blízkým mužským rodinným příslušníkům: nebožtíkovu bratrovi Petru Vokovi s doprovodem dvou rytířů po straně, za ním byl nesen v křesle nemocný a nechodící nejvyšší kancléř a současně synovec zemřelého Adam z Hradce, poté kráčel další synovec Jan Zrinský ze Serynu, dále prezident dvorské komory a blízký přítel obou Rožmberků Ferdinand z Grünpüchlu a Střechova, syn nejvyššího kancléře Jáchym Oldřich z Hradce, nejvyšší štolba a vladařův švagr Albrecht z Fürstenberka a konečně manžel Vilémovy neteře Oldřich Felix Popel z Lobkovic a na Kosti. Následovali významní hodnostáři – „florentinské poselství“ s nejvyšším hofmistrem Jiřím z Lobkovic po pravici a dvorským maršálkem Paulem Sixtem Trautsonem po levici, za nimi nejvyšší komorník Jan z Valdštejna, nejvyšší sudí Jiří z Martinic a další zemští úředníci a soudci, dále císařští radové a „po nich dvorská čeládka a jiní“. Až za dalšími pány náleželo místo fraucimoru, a diváci tak mohli spatřit, jak v smutečním průvodu kráčela „paní vdova, vedena byvši ode dvou pánů (jak bylo zvykem), v smutku zahrazena, s velikým kvílením a umdléváním“ – bylo zřejmé, že v tuto chvíli není od mladé vdovy očekáván důstojný klid, ale patřičný projev smutku a žalosti, i když ty mohly být prožívány opravdově i bez vnějšího projevu velkých emocí. Pohřeb jednoho z nejvýše postavených mužů království byl do jisté míry divadlem a pozůstalá manželka byla jeho součástí. Za Polyxenou šly v doprovodu mužů další smutečně oděné urozené ženy a po nich po dvou či po třech ještě asi šedesát dalších žen. Ty, kteří si libovali v různých znameních, jistě zaujalo, že se v době průvodu strhl na Hradě „veliký, hrozný, náramný vítr“ a utrhl a shodil zídku od slunečních hodin „u kostela velikýho na Hradě pražským“, tedy chrámu sv. Víta, i když naštěstí nikoho nezranil.

Celý průvod, který měl bohatý symbolický význam a jehož uspořádání i řazení odpovídalo dobovým zvyklostem a odráželo distinktivní ráz tehdejší společnosti, směřoval od kostela sv. Jiří „po stupních“, tedy po dnešních Nových zámeckých schodech, na Malou Stranu – přes náměstí do kostela sv. Tomáše, kde některý z příslušníků jezuitského řádu proslovil kázání a strahovský opat Jan Lohelius vedl vigílii. I tento kostel byl „všecken sukem pěkným obestřín a rožmberskými erby ozdoben“ a uprostřed bylo vybudováno tzv. *castrum doloris* („hrob truchlivosti“), užívané v katolickém prostředí, které mělo reprezentovat důstojenství a moc zemřelého. Bylo ozdobeno mnoha svícemi, včetně čtyřiaadvaceti velkých, jako ruka silných „paruňkových“; stejné svíce stály po čtyřech

na každém oltáři. Velký oltář byl také celý pokryt černým aksamitem a na něm byly zavěšeny čtyři krumplované erby, obkroužené Zlatým rounem a nesené vždy rožmbersko-ursiniovskými štítonoši – medvědy.²⁵⁴ Následujícího dne, 27. října 1592, se konala zádušní bohoslužba, kterou vedl znovu strahovský opat, latinské kázání („oraci“) opět proslavil člen Tovaryšstva Ježíšova.

Rozloučení s Vilémem z Rožmberka tím ale zdaleka nekončilo. Po skončení bohoslužby se průvod s tělem zesnulého, čítající podle údajů V. Březana 77 jízdních koní a 35 koní zapřažených v kočárech s kočím, doprovázený samozřejmě i různými zvědavci, vydal „o polednách“ přes most, dnes známý jako Karlův, Staré Město, Novou bránu, Příkopy a Nové Město pražské dále Vyšehradskou branou na poslední cestu směřující tentokrát do Rožmberkova jihočeského domova v Českém Krumlově. Ani v tomto případě se nejednalo o skromný doprovod. V popředí jel trubač, za ním šestapadesát rejtářů vždy po třech, téměř všichni oděni ve smutečním. Následovaly výše popsané čtyři korouhve, nesené na koních a doplněné za nimi příslušnými koňmi, i když tentokrát oděnými pouze v černém suknu, které vedl vždy jeden rejtář. Poté vezlo šest koní, rovněž oděných černým suknem, vůz s mrtvým tělem, pokrytým aksamitovým příkrovem s bílým křížem; po stranách rakve kráčelo po padesáti smutečně oděných poddaných. Za vozem jel opět Petr Vok, doprovázený Albrechtem z Fürstenberka a Adamem II. z Hradce, za nimi se ke Krumlovu blížily dva vozy s příslušníky panského stavu a devět jezdců ze stavu rytířského, vždy po třech v řadě. Až poté následovala vdova, doprovázená fraucimorem; její vůz byl „všecken vnitř i zevnitř smutkem obtažený, jako i šest koní v něm“. Závěr smutečního průvodu tvořilo 31 kočárů s pány, paními a služebníky a zcela nakonec jeden vůz s různým zbožím, tažený šesti koňmi. Trasa průvodu byla pečlivě připravena a každý vjezd do města byl doprovázen rituálem, odpovídajícím počtům jaké byly prokazovány i živému šlechtici.²⁵⁵

Do Českého Krumlova dorazil truchlivý průvod po týdnu, 3. listopadu, a nebožtík byl uložen v prostorách minoritského kláštera sv. Františka,

²⁵⁴ Za všechny malířské práce spojené s výzdobou kostela, zejména za malování celkem 48 erbů a 11 růží a dále za pozlacení kříže a natírání načerno (např. 200 Windlichter) dostal pražský malíř Marx Stöllting zaplacen celkem 15 kop a 6 grošů. F. MAREŠ, *Materialie k dějinám umění, uměleckého průmyslu a podobným*, sl. 49. Ke *castra doloris* J. PETRÁŇ a kol., *Dějiny hmotné kultury II/1.*, s. 217–218; J. HELFERTOVIÁ, *Castra doloris doby baroka v Čechách*.

²⁵⁵ V. BŮŽEK a kol., *Světý posledních Rožmberků*, s. 563.

kde pak byl ponechán ještě po dobu jednoho měsíce, takže i rožmberští poddaní a služebníci měli možnost se rozloučit se svým vládařem. Až 10. prosince odnesli rytíři a kněží z celého panství v doprovodu vyšebrodského a zlatokorunského opata tělo zemřelého do velkého farního kostela sv. Víta, kde nad ním proslovil modlitbu jeden z místních jezuitů. Následujícího dne, 11. prosince 1592, po dalším jezuitském kázání, ve kterém zazněla připomínka rožmberského erbovního znamení i genealogie, ale také, jak ironicky podotkl Václav Březan, zmínka o „*spravování rozličných věr*“, tedy potírání jinověrců, bylo tělo bývalého rožmberského vladaře a nejvyššího zemského úředníka pochováno. Vilém z Rožmberka tak spočinul v „*hrobě novým*“ vedle své třetí manželky Anny Marie Bádenské, která byla v kostele sv. Víta pohřbena více než devět let předtím.²⁵⁶

Pohřeb Viléma z Rožmberka představuje mimořádný doklad rituálu posledního rozloučení, který vzhledem k postavení zemřelého probíhal velmi honosně a s největšími poctami. Svědčí i o vztahu k smrti v době raného novověku a o prožívání smutečních událostí, které mělo svá pravidla.²⁵⁷ Ne vždy sice od úmrtí k vlastnímu pohřbu uplynula tak dlouhá doba jako v případě předposledního Rožmberka, ale dodržování smutku mezi příbuznými po relativně dlouhou dobu bylo obvyklé a samozřejmě při každém odchodu blízké osoby. Vdova sice ztratila svého manžela, ale nadále od ní bylo očekáváno, že bude vztah k němu uchovávat prostřednictvím zachovávaného smutku. Nevíme, jak Polyxena svůj smutek skutečně prožívala; postrádala sice obvyklé pouto se zemřelým, jaké představovaly děti, ale svých povinností si i v tomto případě byla vědoma a na Viléma nezapomínala ani dlouho po jeho smrti.

Projevilo se to především v péči o místo posledního odpočinku jejího manžela, kterou sdílela i se svým švagrem. Petr Vok nechal v kostele sv. Víta nad hrobkou svého bratra, umístěnou v presbytáři hned za triumfálním obloukem, vybudovat namísto původního rámu, v němž mohly

²⁵⁶ Viz též A. KUBÍKOVÁ (ed.), *Rožmberské kroniky. Krátký a sumovní výťah od Václava Březana*, s. 69. Dále M. PANGERL, *Urkundenbuch des Cistercienserstiftes B. Mariae V. zu Hohenfurt in Böhmen*, s. 382–391; J. SALABA, *Vyšebrodská kronika Rožmberská Václavem Březanem zčeštěná a prodloužená*; M. X. MILLAUER, *Fragmente aus dem Nekrolog des Zisterzienser Stiftes Hohenfurt*.

²⁵⁷ Kromě popisu pohřbu Petra Voka z Rožmberka rovněž z pera Václava Březana (J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků II.*, s. 634–637) se dochoval i popis pohřbu Albrechta Václava Smiřického nebo vyobrazení *castra doloris* Anny Hýzřlové z Chodů (v knize Jindřicha Hýzřle z Chodů, KNM, sign. VI A 12) – viz J. PETRÁŇ a kol., *Dějiny hmotné kultury II/1.*, s. 218.

stát svíce, bohatě zdobený náhrobek z červeného mramoru (respektive z cihel obložených červeným mramorem), slovy Václava Březana „*mramorový hrob povýšený*“, doplněný texty věnovanými Vilémovi i jeho třetí manželce, jejichž opisy rovněž uvedl Březan ve svém *Životu Viléma z Rožmberka*. Současně dal navíc Petr Vok v roce 1593 budovat nad náhrobkem „*slavné epitaphium*“ ve stylu nizozemské renesance, „*až k klenutí nahoru vysoko od mramoru a gypsu*“, které stálo více než 3200 kop míšeňských grošů a k němuž ještě „*co do vnitřka na mědi od pěkných figur trejbování přijíti mělo*“.²⁵⁸ Do roku 1597 byla příslušná částka vydána nejen sochaři Jiřímu Bendlovi za kamenickou práci s mramorem, dodavateli z Halle za materiál a formanům za jeho dovoz z Německa, českokrumlovskému zlatníkovi Honzovi Dornovi za zmíněné měděné ozdoby či kotláři Kryštofu Ulrichovi z Českého Krumlova za další kovové části, ale sochař Bendl dostal zapláceno také za nemalé množství 43 terakotových soch, které tvořily další součást výzdoby „*epitaphia*“. Završení a korunu celého díla představoval rožmberský rytíř i s koněm, umístěný na vrcholu. V této podobě nejspíše zachytil „*epitaphium*“ v roce 1602, poté, co Krumlov přešel do vlastnictví Rudolfa II., nedochovaný obraz krumlovského malíře Bartoloměje Beránka či Jelínka.²⁵⁹ Právě rožmberský jezdec se ale stal trnem v oku pro jezuity, kteří v kostele sloužili bohoslužby. S patřičnou ironií to komentoval opět Václav Březan: „*Nejvejš nade vším postaven*

²⁵⁸ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků I*, s. 369. Totéž parafrazuje B. BALBÍN, *Miscellanea historica Regni Bohemiae*, Decadis I, Liber I, s. 96 – cituje J. CHLÍBEC, *Nový podnět k diskusi o náhrobním monumentu Viléma z Rožmberka*, s. 205. K otázce rožmberského „mauzeola“ F. MAREŠ, *Někdejší epitafium Viléma z Rožmberka v chrámu Páně sv. Víta v Krumlově*; TÝŽ, *Stavitel Jan Bernard Fischer z Erlachu a Rožmberské mauzoleum v Č. Krumlově*; H. GROSS (ed.), *Rozebrání náhrobníku Viléma z Rožmberka 1621*; V. SCHULZ, *Rožmberské mauzoleum v Č. Krumlově*; H. OPOČENSKÝ, *Materialie k dějinám umění v Čechách*; dále stručně F. KAVKA, *Zlatý věk růží. Kus české historie 16. století*, s. 113; J. PÁNEK, *Poslední Rožmberkové – velmoži české renesance*, s. 236–237; E. POCHÉ a kol., *Umělecké památky Čech I.*, s. 225; v nedávné době zejména A. KUBÍKOVÁ, *Oprava jednoho tradovaného omylu*; TÁŽ, *Staré náhrobní kameny v Českém Krumlově*; TÁŽ, *Rožmberský náhrobek v českokrumlovském kostele sv. Víta*; Z. GERSDORFOVÁ – A. KUBÍKOVÁ, *Rožmberské mauzoleum v českokrumlovském chrámu sv. Víta*; nejnověji (kromě J. Chlíbce) i M. RYANTOVÁ, *Nová úvaha o rožmberském mauzoleu v Českém Krumlově*.

²⁵⁹ Viz K. ŠMRHA, *Dvorní umělec Petra Voka z Rožmberka Bartoloměj Beránek-Jelínek*; J. KRČÁLOVÁ, *Doplňky k životopisu Bartoloměje Beránka*, s. 511; dále A. KUBÍKOVÁ, *Příspěvek k životopisu Bartoloměje Beránka-Jelínka*; H. GROSS, *Dodatek ku zprávě o malíři Bartoloměji Jelínkovi v Č. Krumlově*; TÝŽ, *Malíř Bartoloměj Jelínek a Bartoloměj Beránek jest jedna osoba*.

byl rytíř rožmberský s koněm, kteréhož po časích jezuité, bavše se, aby snad na ně dolů vyskočil, odtud sníti dali."²⁶⁰ Netroufli si za života Petra Voka, ale až po jeho smrti, nejpozději ovšem do roku 1615, kdy Březan zapsal svá slova. Na počátku roku 1621 pak dal tehdejší rektor česko-krumlovské jezuitské koleje Albrecht Chanovský z Dlouhé Vsi odstranit i samotné těleso mramorem obloženého náhrobku Viléma z Rožmberka a jeho manželky, označovaného jako „*hrob nebo epitafium*“, jindy jako „*mauzoleum*“.²⁶¹ Zřejmě tím vycházel z usnesení pražské synody z roku 1605, které směřovalo proti pyšným a monumentálním náhrobkům a doporučovalo jen prosté ztvárnění.²⁶² Tím si ale vysloužil velké pobouření a nesouhlas právě Vilémovy někdejší čtvrté manželky, která sice již byla dávno podruhé provdaná za nejvyššího kancléře Českého království, památku svého prvního manžela však nadále střežila a neváhala vystoupit na jeho obranu. V dopise, který napsala do Krumlova 19. května 1621, se přitom velmi pozastavila nad tím, že se odstranění náhrobku stalo bez jejího vědomí a povolení. Její slova, dokládající úctu k zemřelému manželovi, stojí za ocitování: „*Než Pána [Boha] za svědka беру, kdyby mi možno bylo, nercili, aby[ch] jeho hrob ponižila, že bych ho na voltář postavila. Buď Bohu žel, že tudy nebudu věděti, komu co dobrého dělati, tak vzáctný pán aby tak zlehčen měl býti.*“ O dva měsíce později se pak znovu prostřednictvím svého úředníka a hejtmána Jana Hynka Vamberského z Rohatec v dopise z 14. července 1621 jednak podivila, že k tomu došlo, „*aby teprva neničko to místo komu překážeti jmělo, poněvadž již mnoho let tak stálo a nikdy žádnému na překážce nebylo*“, jednak rektora vyzvala, „*aby zase týž hrob anebo to epitafium [...] nic méněji než tak, jak předešle byl, zcela a zouplna zase na tom místě postaven byl.*“ Spolu s Polyxenou protestoval 12. července proti odstranění náhrobku i pražský arcibiskup Jan Lohelius, který rektora velmi ostře pokáral a zakázal mu napříště se jakkoli ve farních kostelích dotýkat veřejných památek, a navíc nakázal

²⁶⁰ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků II*, s. 515; TÝŽ, *Poslední Rožmberkové – velmoži české renesance*, s. 237, uvedl, že se jezuité pokusili mauzoleum odstranit, „avšak z ohledu na Polyxenu se museli svého záměru vzdát“ – z dalšího vývoje ale vyplývá, že se na ni neohlíželi.

²⁶¹ Viz J. TANNER, *Život a ctnosti P. Albrechta Chanovského*, s. 34–35, cituje J. CHLÍBEC, *Nový podnět k diskusi o náhrobním monumentu Viléma z Rožmberka*, s. 206.

²⁶² J. CHLÍBEC, *Nový podnět k diskusi o náhrobním monumentu Viléma z Rožmberka*, s. 208; viz i TÝŽ, *Náhrobek Ladislava ze Šternberka († 1521) a úskalí figurálního sepulkrálního sochařství kolem roku 1600*, in: Jiří Roháček (ed.), *Epigraphica & Sepulcralia II*, Praha 2009, s. 65–74.

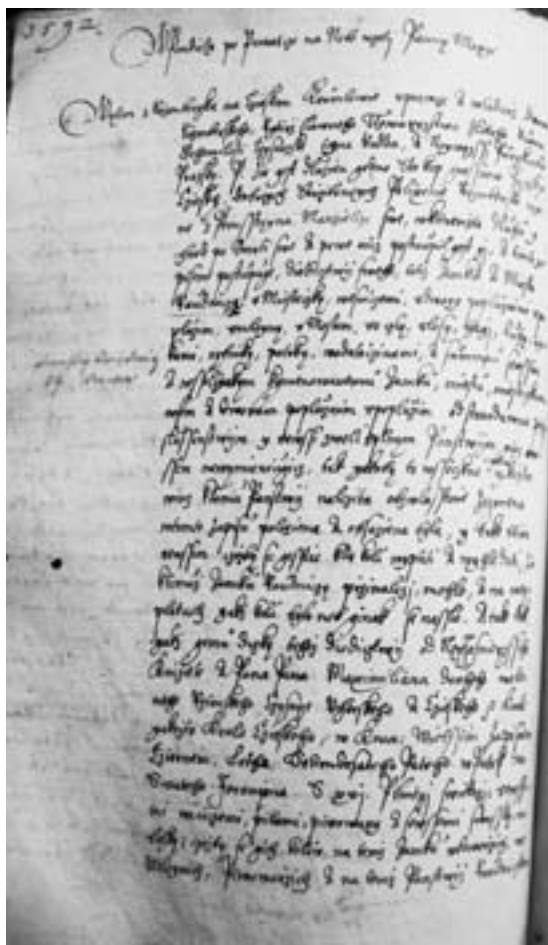
zbouraný objekt znovu vystavět;²⁶³ náhrobek tak zůstal zachován, ovšem nadále už bez jezdce.²⁶⁴

Pragmaticky uvažující jedinec by jistě neopomněl připomenout (jak ostatně učinili i někteří historikové), že Polyxena mohla být svému zemřelému manželovi mnoho co vděčna, protože Vilém z Rožmberka stačil před smrtí svou čtvrtou manželku pro případ vdovství štědře zajistit. Ve středu po svátku svatého Vavřince roku 1592, tj. 12. srpna, byli do Rožmberského paláce podle zvyklostí a pravidel daných zemským právem a zemskými zřízeními pozváni dva úředníci desk zemských – Jan Hošek z Proseče, který byl úředníkem podkomořího při deskách zemských, a Benjamin Rutovec, písař menších desk zemských a hofrychtěř věnných měst českých královen. V následném písemném pořízení Vilém Polyxeně postoupil „*dědictví svého, totiž zámku a města Roudnice, s městečky, vesnicemi, s dvory poplužními s poplužím, s mlejny, s mostem, se cly, s lesy, háji, luhy, řekami, rybníky, potoky, vodotočnami a summou se vším a všelijakým k jmenovanému zámku, městu, městečkám, vsím a dvorům*

²⁶³ Jan Tanner přisuzuje zásluhu hlavně Polyxeně, která dosáhla toho, „... že páter Chanovský, kromě jiných těžkých pokut, všecken ten hrob kollejským nákladem na téměř místě, v téměř způsobu, **tak krásně jako prvé byl** (a jaký až podnes – tj. k roku 1680, kdy Jan Tanner svůj spis psal – tam pozůstává) **znova vystavěti musil** [zvýraznila M. R.], a na to všecko z svého rektorského ouřadu složen byl.“ J. TANNER, *Život a ctnosti P. Albrechta Chanovského*, s. 34–35, cituje J. CHLÍBEC, *Nový podnět k diskusi o náhrobním monumentu Viléma z Rožmberka*, s. 206–207.

²⁶⁴ To potvrzuje další zpráva, a sice jezuita Georgía Crucigera z roku 1671 – viz Georgius CRUGERIUS, *Sacri pulveres mensis Augusti*. Litomyšl 1671, s. 107, cit. J. CHLÍBEC, *Nový podnět k diskusi o náhrobním monumentu Viléma z Rožmberka*, s. 207, dále i M. RYANTOVÁ, *Nová úvaha o rožmberském mauzoleu v Českém Krumlově*. V letech 1673–1683 jezuité spolu s knížetem Janem Kristiánem z Eggenbergu nechali náhrobek předělat a snížit, v této podobě pak zůstal až do 18. století. O jeho odstranění a přenesení požádal vrchnost tehdejší českokrumlovský prelát Zikmund Augustin Heubel v prosinci 1717, se zdůvodněním, že se v kostele nachází uprostřed presbytáře jen několik kroků od hlavního oltáře, a tudíž překáží těm, kteří přicházejí k přijímání; vzhledem k úmrtí majitelky panství kněžny Marie Arnoštky z Eggenbergu v dubnu 1719 však byla celá záležitost odložena a náhrobek byl definitivně odstraněn až v listopadu 1784 a přenesen do prostoru pod kruchtou. Při té příležitosti byla také otevřena hrobka pod ním a ostatky byly uloženy do nových rakví. Náhrobní desky obou manželů byly nakonec zasazeny do zdi po obou stranách vchodu do nové kaple sv. Jana Nepomuckého, nacházející se na levé straně chrámové lodi. Viz A. KUBÍKOVÁ, *Rožmberský náhrobek v českokrumlovském kostele sv. Víta*; F. MAREŠ, *Někdejší epitafium Viléma z Rožmberka v chrámu Páně sv. Víta v Krumlově*; TÝŽ, *Stavitel Jan Bernard Fischer z Erlachu a Rožmberské mauzoleum v Č. Krumlově*; V. SCHULZ, *Rožmberské mauzoleum v Č. Krumlově*; M. RYANTOVÁ, *Nová úvaha o rožmberském mauzoleu v Českém Krumlově*.

Zápis porizení Viléma
z Rožmberka v deskách
zemských

poplužním s poplužím od starodávna příslušenstvím, i se vši zvolí s plným panstvím, nic ovšem nevymínujíc, tak jako by to všeckno jedna i každá věc k tomu panství náležitá, obzvláště zejména v tomto zápisu položená a obsažená byla, i tak s tím se vším, což by se ještě kde koli vypsati a vyhledati, že k témuž zámku Roudnici přináleží, mohlo, a na výplatách, jakž koli bylo neb jinak se našlo“. Mnohomluvný záznam neopomíjel zdánlivě žádnou součást roudnického majetku, připomenuty ale dále byly i všechny vinice, pily, pivovary i „se všemi svršky, nábytky, což by se jich koliv na témž

zámku, ve dvořích, ve mlejních, pivovařích a na též panství Roudnickém kde koliv najíti a vyhledati mohlo, se vším a všelijakým k tomu příslušenstvím“. Opomenuto nebylo ani to, co Vilém „k témuž panství Roudnickému přikoupil, vzdělati a zlepšiti dal a jakž toho sám v držení a užívání jest“: ves Mnetěš „s dvory kmetčími [tj. poddanskými] s platy, s dědinami a lukami“, ale i s poddacím právem ke kostelu (tj. známé rotundě) sv. Jiří na Řípu, „s krčmou vejsadní s poustkou ve vsi Vražkové“, stejně jako „ves celou Krabčice řečenou s dvory kmetčími, s platy, tudíž [tj. tamtéž] duvor pustej poplu[žní] s poplužím, s dědinami, lukami, hájem od háje poddanejch odmezenejm [tj. odděleným mezemi], s kurmi, vejci, ospy [tj. poddanskými dávkami v podobě odváděné drůbeže, vajec a obilí], s krčmou vejsadní v též vsi“, obě „s lidmi vosedlými i neosedlými neb z těch gruntuov zběhlými, s jiným [se] vším všelijakým k tomu od starodávna příslušenstvím, se vši zvolí a s plným panstvím“. Obě tyto vesnice Vilém z Rožmberka získal a nechal zapsat do desk zemských v roce 1577. Nedílnou doložkou velkorysého postoupení roudnického panství bylo ustanovení, že vše má Polyxeně připadnout až po Vilémově smrti „a prve nic“, nicméně poté už neměl být její majetek ohrožen: Vilém stanovil, že jeho manželka nemá být z dědictví vyplacena (ať už z části nebo z celku) a že ho nemá ani nebude povinna odstoupit, a to až do konce svého života. Před svou smrtí pak mohla celé panství odkázat podle své vůle libovolné osobě či osobám, které nebo kterým pak mělo být postoupeno „bez umenšení“. Na dotvrzení celého porřízení byla ještě doplněna klauzule „a jak by on, Vilém z Rožmberka, o tom zřídil a neb vyměřil, to že tak stálé a pevné býti jmá, jako by to všeckno dckami [tj. deskami] zemskými zapsáno bylo“; rožmberský vladař si pouze vymínil, aby učiněný zápis „mohl a moc jměl zase změnití, zrušití, jeho přičinití, ujíti a nebo dokonce z desk vymazatí dáti, jakž a kdyby se jemu dobře líbilo a zdálo, bez překážky jednoho každého člověka vše podle vůle své“.

Tím však Vilémovo porřízení nekončilo: současně, v tentýž den a před stejnými úředníky postoupil své manželce také „domy a zahrady při nich ležící pod hradem Pražským, jináč pod Bruskou u samé řeky Vltavy až k samé Šlachtatě řečené Královské, v týchž mezích a hranicích, což k tomu přináleží“. Ve skutečnosti se ovšem jednalo o dědictví Polyxeniny matky Marie Manrique „Pernštejnské z Laru a na Litomyšli“, jak byla nazývána, které v roce 1591 (v sobotu po památce Všech svatých, tj. 2. listopadu) postoupila zápisem do desk zemských svému zeti a jehož on „v držení a užívání byl“. Podle nového zápisu i tyto domy přecházely do vlastnictví Polyxeny, „a to k jmění, držení, užívání, prodání, dání,

zastavení, zapsání a učinění s tím se vším, jako svým vlastním dědičným“, přičemž Vilémovi ani „*jeho budoucím a dědicům*“ již na ně nepřislušelo žádné právo a doložka o platnosti tohoto pořízení až po Vilémově smrti tentokrát chyběla.²⁶⁵

Pořízení Viléma z Rožmberka, jímž učinil své manželce „*pěkné vdovské zaopatření*“, došlo naplnění již krátce po sepsání. Právoplatný dědic, jímž se po Vilémově smrti stal Petr Vok, vůli svého bratra bez výhrad akceptoval a darované roudnické panství své švagrově bez okolků postoupil – i když mohl u úřadu desk zemských zákonně podat proti zápisu tzv. odpor. Oba pozůstalí se sešli v Rožmberském paláci již „*v pátek po S. Lampertu*“, tj. 18. září, a za přítomnosti přizvaných úředníků desk zemských (jednak opět Jana Hoška z Proseče, úředníka podkomořího, jednak místopísaře Bohuslava z Michalovic) nechali sepsat vzájemné „*porovnání*“. Petr Vok především vyšel z toho, že jeho bratr nezanechal žádný právoplatný testament, ale pouze uvedené zápisy, které se „*jiného nic, nežli samého toliko opatření od nebožtíka bratra manželky jeho dotejče*“, a vyslovil souhlas, „*aby ti zápisové oba dva tak, jak sou od nebožtíka bratra je[ho] nejmilejšího učinění, v svém znění, a obsažení v tom artikuly, v své celosti zůstaly*“. Protože měl v dobré paměti „*snažné, pilné a starostlivé opatrování nebožtíka bratra svého nejmilejšího v nemoci jeho od dotčené Poleyxyny z Pernštejna, švagrově své milé, i také, že jest k němu vždycky se náležitě hleděla zachovávat*“, odstoupil „*na dokázání k témuž bratru svému nejmilejší[mu] po smrti jeho bratrské lásky*“ od roudnického panství jakožto svého dědictví a prohlásil, že je své švagrově „*daruje, postupuje a odevzdává, k jejímu jmění, užívání, změnění, prodání a s tím jako svým vlastním dědictvím vedle vůle své učinění*“, aniž by si na ně činil dále právo. Panství mělo původně po Polyxenině smrti připadnout Petru Vokovi, který se toho však zříkal uznáním Polyxenina práva Vilémův dar svobodně odkázat. Pasáž, v níž se uvádí, že se Polyxena „*k němu vždycky náležitě hleděla zachovávat*“, přitom nevyznívá jednoznačně – bylo by ji možné vztáhnout nejen k Vilémovi, ale i k jejímu švagrovi.

Kromě postoupení darovaného roudnického panství přiznal Petr Vok Polyxeně i „*věno [tj. obvěnění] její, jmenovitě dvaceti [sic] pět tisíc kop míš[eňských] g[rošů]*“, a sice tak, že jí měl tuto sumu vyplácet („*listem nebo listy právem listu hlavního s rukojměmi dostatečnými pod úrok*

²⁶⁵ Všechny citace NA, DZV 1084, fol. M4v-M6r; SOA Třeboň, Cizí statky, sign. CSS II. 340-3, II. 357-1a; dále i A. SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze Království českého. VIII.*, s. 186; P. KRÁL, *Smrt a pohřby české šlechty*, s. 157-158.

Stárnoucí Petr Vok
z Rožmberka – portrét
zřejmě od Bartoloměje
Beránka-Jelínka

podle nového nařízení obyčejný“) postupně po pěti tisících kopách vždy k sv. Havlu nebo sv. Jiří, pokud o ně předem požádá, úrok pak pravidelně každé pololetí; jeho švagrová mu byla povinna vždy vystavit kvitanci. Současně se Polyxena zřekla všeho dalšího majetku po svém manželovi a přislíbila to za sebe i „své dědice a budoucí“. Poslední část porovnání se týkala tak zvaných „svršků“, tedy zejména ložního prádla a nádobí ze společné domácnosti a také oblečení či šperků, což vše vdovám obvykle připadalo (pokud žily se svým mužem až do smrti): Polyxena na základě porovnání získala „všeho nádobí stříbrného, co jest ho koliv v domě páně [tj. v Rožmberském paláci] na hradě Pražském po smrti nebožtíka zůstalo, hodnú pravou polovici toho, i také ty klenoty od stříbra, zlata, drahého kamení i perel, též ozdoby od šatstva jejího, firhaňkův k ložím a čalouny, kteréž nyní za sebou paní má“ – vše jí Petr Vok z Rožmberka „z lásky k vlastní[mu] jmění dal a zanechal“. Přitom vyšlo najevo mírné nedorozumění, k němuž v ohledu se zmíněným právem pozůstalé vdovy na „svršky“ mezitím došlo, protože Polyxena odvezla část vybavení krumlovského zámku – a porovnání stanovilo, že „bude povinna všeckny ty koberce,

nebesa, firhaňky k ložím a čalouny na zámku Krumlovském zase vobvėsiti a tu zanechatí, kteréž sou prve v kterém místě před tím, nežli jest se ona na Krumlov dostala, kde zavěšené byly“. Vzhledem ke krátké době uplynulé od Vilémovy smrti a naopak dlouhému pobývání v Rožmberském paláci a péči o nemocného není zřejmé, kdy a kam byly tyto „svršky“ odvezeny a zda se nenalézaly právě v Rožmberském paláci a nesloužily ještě oběma manželům.²⁶⁶ Výjimečný doklad o všem „nádobí stříbrném“, které si Polyxena po manželově smrti mohla ponechat a odvézt z Rožmberského paláce (nejspíše do sousedního domovského paláce Pernštejnského nebo na Roudnici), představuje rozsáhlý, více než sto listů čítající kreslený inventář, který byl vyhotoven zřejmě až po jejím skonu a zahrnuje celkem 427 předmětů již z lobkovické sbírky. Mezi různými stříbrnými a často pozlacenými talíři, mísami a nádhernými poháry či stříbrem a zlacením ozdobenými skleněnými lahvemi, ale i různými předměty denní potřeby (jako byly svícny, lampičky, kratiknoty, ohřívadla do postele, osvěžovače a ohříváče vzduchu, holící soupravy, kelímky, noční mísy nebo struhadla a hmoždíře či dalšími předměty) se nacházejí i kusy, které patřily Rožmberkům nebo jejich manželkám, včetně posledních žen Viléma z Rožmberka. Některé předměty s vyobrazením rožmberského erbu či jezdce jsou ještě starší a pocházejí z první poloviny 16. století, navíc jsou i jiného druhu (křtící souprava, karafy na parfém, nástěnné zrcadlo, poháry z pštrosího vejce nebo kokosového ořechu či kombinace zlatnické práce, korálů a jiných přírodnin, obsahující často hrací nebo hodinový stroj). Inventář zřejmě zachycuje nejen část rožmberské „stříbrnice“, ale i kunstkomy. Díky Polyxeně aspoň část těchto předmětů přetrvala déle, i když se bohužel nedochovala ani lobkovická sbírka, protože v průběhu doby zanikla jednak používáním, jednak prodeji či odvody a konfiskacemi.²⁶⁷

Ustanovení deskových zápisů jak Vilémova daru, tak porovnání

²⁶⁶ NA, DZV 26, fol. H 19r – 20r; viz i J. PÁNEK (ed.), Václav Březan, *Životy posledních Rožmberků II.*, s. 506–507: „Než o roudnické panství pán [Petr Vok] ráčil s paní Polexinou Rožmberskou z Pernštejna, vdovou po pánu starým, jistou smlouvu učiniti a jí též panství dědičně odevzdati i 25 tisíc k tomu přidati a tak poctivě jí věno zaplatiti.“; dále i A. SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze Království českého. VIII.*, s. 186–187; L. KULÍKOVÁ, *Finanční situace Petra Voka z Rožmberka v letech 1592–1611*, s. 173 a 180.

²⁶⁷ E[liška] F[UČÍKOVÁ], *Kreslený inventář stříbra Polyxeny z Lobkovic*, in: J. Pánek – E. Fučíková – M. Gaži – R. Lavička – P. Pavelec – R. Šimůnek, *Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami*, s. 342–347 (s řadou reprodukcí); TÁŽ, *Rožmberská kunstkomořa*, Tamtéž, s. 614–615, tam s. 615; M. DVORÁK – B. MATĚJKA, *Soupis památek historických a uměleckých*, s. 294 (sign. II Lb 44 – uvedeno 426 kusů).

Stříbrné nádoby z kresleného inventáře Polyxeny z Lobkovic

s Petrem Vokem byla reprodukována důkladně a přesně, aby bylo možno detailně poznat nejen rozsah odkazu Viléma z Rožmberka jeho manželce, ale i jeho formu a následné švagrovo přiznání. Nad velkorysostí Vilémova daru a jeho adekvátností totiž vyslovují někteří historici rozpaky, lze zachytit dokonce známky podezření z manipulativního jednání Polyxeny vůči umírajícímu manželovi: měla prý úředníky sama povolat.²⁶⁸ (Bez zajímavosti – i s ohledem na dobové nazírání na ženy a jejich právní způsobilost – není, že byla mladé manželce přičítána taková míra nejen právního povědomí, ale především právní samostatnosti.) Polyxena nepochybně mohla pociťovat obavy ohledně svého zajištění po manželově smrti, zvláště když situace pernštejnské rodiny nebyla jednoduchá, a mohla se s nimi Vilémovi svěřit. Zapomíná se ale, že zaopatření manželky pro případ vdovství nebylo nijak mimořádným, ale naopak v podstatě běžným právním aktem a ustanovením. Staré české zemské právo sice až do Obnoveného zřízení zemského neznalo dědické právo mezi manžely, manžel však mohl odkázat své manželce část, nebo dokonce veškerý svůj majetek; většinou to ovšem bylo s omezenou platností, aby majetek zůstal zachován potomkům mužského pohlaví, kteří i jinak získávali při dědění přednost – ale v případě bezdětného manželství nemuselo být dědictví ničím omezeno. (Vilém z Rožmberka, odcházející bez potomka, tak mohl vycházet i z této situace.) Za dostatečné pro ženy však bylo většinou považováno tzv. obvěnění – částka, určená k zajištění vdovy po manželově smrti, která byla odvozena od výše věna a obvykle měla činit „*třetinu výš*“ či „*o třetinu vějš*“, tedy dvaapůlnásobek (v případě, že nevěsta byla panna, u vdovy dvojnásobek), a to bez ohledu na délku trvání manželství. Zatímco snížení obvěnění nebylo podle práva možné, i když ve skutečnosti vždy nedosahovalo patřičné výše, výjimkou nebylo, že tato částka byla ještě vyšší a manželé přidávali, jak zdůrazňovali, „*z lásky manželský*“, další částku „*nad věno*“, případně se mluví o tak zvaném přidání věna, jehož udělení a výše záviselo zcela na manželově vůli. Mohlo přitom spočívat jak ve finanční částce, tak v movitém nebo nemovitém majetku, mohlo být věnováno do vlastnictví či pouhého užívání a vdova jím mohla disponovat, dokonce je přinést jako věno do dalšího manželství. Poměrně často se obvěnění (či „přidání věna“) zapisovalo na nějakém statku. Manželka měla také nárok na vdovské sídlo, tradičním odkazem býval i krytý kočár se spřežením jakožto dopravní prostředek, díky němuž se vdova mohla

²⁶⁸ J. PÁNEK, *Poslední Rožmberkové – velmoži české renesance*, s. 235; TÝŽ, *Vilém z Rožmberka. Politik smíru*, s. 282.

vyhnout sociální izolaci. Do dědictví náleželo rovněž oblečení a šperky, ať už ty, které si žena přinesla do manželství, nebo je získala od manžela, ale i různé další již zmíněné „svršky“. Právní ustanovení o obvěnění se odrážela v textu svatebních smluv a testamentů a veškeré sporné záležitosti týkající se vdov se řešily během čtyř zvlášť vymezených dní před pravidelným zasedáním zemského soudu.²⁶⁹ Jestliže tedy Polyxena získala od manžela roudnické panství, které jí nechal připsat, a navíc nemalou finanční částku, a mohla si odvézt část vybavení Rožmberského paláce, nejednalo se o nic zcela mimořádného – pokud by přinesla do manželství věno. Na obvěnění měla jako vdova nárok, i když jen tehdy, pokud bylo zajištěno smlouvou či jako v jejím případě zápisem do desk zemských. A to bez ohledu na to, že její manželství trvalo pouze necelých šest let – tím spíše, že se současně paradoxně jednalo o nejdelší manželství Viléma z Rožmberka vůbec. Jestliže Polyxena skutečně nechala svůj budoucí nárok pojistit zápisem do desk zemských, vypovídá to i o jejím právním vědomí, případně právním vědomí jejího okolí – pokud tedy budeme vycházet z předpokladu, že iniciativa byla skutečně spíše na její straně, a nikoli na straně nemocného Viléma. Jestliže obvyklá výše věna činila (respektive měla činit) deset tisíc kop míšeňských grošů,²⁷⁰ lze finanční částku, poskytnutou po Vilémově smrti Petrem Vokem, ale i roudnické panství jako vdovské sídlo považovat za adekvátní náhradu – přestože Vilém z Rožmberka Polyxenino věno nepřevzal, ale velkoryse svému švagru Janovi z Pernštejna, který vystupoval jménem rodiny, odpustil. (Připomeňme si ovšem, že Polyxenině sestře Alžbětě, provdané za Albrechta z Fürstenberka, zaručil otec ve svatební smlouvě věno ve výši dvaceti tisíc zlatých – a to třebaže se kdysi se svými bratry dohodl, že věno pro jejich dcery bude činit pouhou čtvrtinu této částky, aby nebyl příliš zatěžován dědičný majetek; ostatně, Alžbětino věno nebylo ještě deset let po její svatbě vyplaceno.²⁷¹ Podle zemských zákonů přitom měly všechny dcery

²⁶⁹ J. JIREČEK – H. JIREČEK (edd.), *Zřízení zemská Království českého XVI. věku*, s. 375; A. KOZÁKOVÁ, *Právní postavení ženy v českém právu zemském*, s. 30–39 a 52–53; J. KAPRAS, *Manželské právo majetkové dle českého práva zemského*, s. 29–47, 66–72 a 72–73; J. KLABOUCH, *Manželství a rodina v minulosti*, s. 72; P. KRÁL, *Žena ve šlechtických testamentech*; TÝŽ (ed.), *Mezi životem a smrtí*, s. 48–50; TÝŽ, *Vdovy ve šlechtické společnosti raného novověku*, s. 145–146; přímo k Polyxeně F. MAREŠ, *Materialie k dějinám umění, uměleckého průmyslu a podobným*, sl. 352–354 (mj. výdaje za šperky, viz pozn. 202).

²⁷⁰ M. HOLÝ, *Šlechtické sňatky v českých zemích v letech 1500–1650*, s. 23.

²⁷¹ P. VOREL, *Páni z Pernštejna. Vzestup a pád rodu zubří hlavy v dějinách Čech a Moravy*, s. 264.

nárok na stejné věno jako jejich první vdaná sestra, dívky nemocné či tělesně postižené dokonce ještě na vyšší.²⁷² Polyxenina matka pak získala na základě testamentu svého manžela panství Litomyšl a navíc celkem padesát tisíc kop míšeňských grošů...) Na rozdíl od svých prvních dvou rovněž mladých manželek také rožmberský vladař Polyxeně nevyplatil nemalý tzv. jitřní dar (Morgengabe), tedy částku, vyplácenou po svatební noci, jak bylo zvykem především v německém prostředí, z něhož tyto manželky pocházely, nikoli v Čechách; i v tomto případě se mohlo jednat o šperky, obě Vilémovy manželky však měly připsány peníze. První manželce Viléma z Rožmberka tak mělo podle smlouby připadnout obvěnění ve výši 20 tis. zlatých (v německém prostředí však obvěnění zpravidla odpovídalo částce, jakou nevěsta přinesla do manželství) a „jitřní dar“ v poloviční výši, přičemž obojí mělo být pojištěno na panství Nové Hradky. Stejně a podobnými částkami (20 tis. zlatých obvěnění a 500 tolarů, stejné výše dosáhl i jitřní dar, vyplácený ovšem každoročně) měla být zabezpečena i druhá Vilémova manželka.²⁷³ I přes domluvená ujednání ale v praxi nebylo vždy samozřejmé, aby vypořádání vdovského obvěnění proběhlo bez problémů (což zažila například matka posledních Rožmberků Anna z Roggendorfu), takže přístup Polyxenina švagra a správce majetku po jejím manželovi Petra Voka, který souhlasil i s postoupením roudnického panství, byl v podstatě vzorový. Kromě toho, že se nový rožmberský vladař cítil vázán zmíněnou bratrskou láskou a úctou k zemřelému Vilémovi, a navíc si vážil péče své švagrové o něho, mohl mít v paměti i nedobré jednání, kterému byl kdysi v souvislosti s vyplacením věna své manželky Kateřiny z Ludanic vystaven on sám.²⁷⁴

Právě bezproblémové dědické „porovnání“ a vypořádání s Petrem Vokem prozrazuje, že se svým švagrem vycházela Polyxena po manželově smrti podle všeho velmi dobře (svědčí o tom i dopisy, kde ho například ještě v roce 1603 oslovuje „*pane bratře a švagře, mně ze všeho srdce jedinej*

²⁷² A. KOZÁKOVÁ, *Právní postavení ženy v českém právu zemském*, s. 21.

²⁷³ M. HOLÝ, *Šlechtické sňatky v českých zemích v letech 1500–1650*, s. 25; J. PÁNEK, *Der böhmische Vizekönig Wilhelm von Rosenberg und seine deutschen Ehen*, s. 280, 285 a 292 (s odkazy na listiny třeboňského archivu a V. Březana); TÝŽ, *Říšská sňatková politika Viléma z Rožmberka*, s. 46 a 48; J. FRANCEK, *Zločin a sex v českých dějinách*, s. 24 a 25; J. KAPRAS, *Manželské právo majetkové dle českého práva zemského*, s. 31; A. KOZÁKOVÁ, *Právní postavení ženy v českém právu zemském*; k německému prostředí R. van DÜLMEN, *Kultura a každodenní život v raném novověku*, s. 160–162; B. BASTL, *Macht der Emotionen?*, s. 509–510.

²⁷⁴ J. PÁNEK, *Poslední Rožmberkové – velmoži české renesance*, zejm. s. 200–201; dále i P. KRÁL, *Žena a smrt*, s. 113–114.

nejmilejší“) – a to i přesto, že je rozdělovala konfese. Zdá se, že to nebylo překážkou a jako možný problém nahlízejí tuto skutečnost spíše novodobí historikové. Postoj Petra Voka při vyřizování dědických záležitostí bývá vykládán tak, že si chtěl vdovu zavázat do budoucna, nic však nesvědčí o tom, že by k příznivému vztahu k ní neměl důvod – jeho vděk za „*starostlivé opatrování*“ v době Vilémovy nemoci, stejně jako úvahy o tom, zda i ona neměla podíl na opětném sblížení s jeho bratrem nebo zda se pasáž o „dobrém zachovávaní“ nevztahovala i k němu, už byly zmíněny. Nic proto nebránilo tomu, aby nejen došlo k uvedenému porovnání, ale aby bezprostředně po pohřbu, v zimě roku 1592/93 – poté, co s ní i s dvorany svého bratra slavil Vánoce – nechal Petr Vok svou švagrovou ještě několik týdnů pobývat na krumlovském zámku. Polyxena i poté nejspíše alespoň občas na Krumlov jezdila navštívit hrob svého manžela. Při té příležitosti jistě počila návštěvou i svého švagra, i když o tom není mnoho zpráv. Byla s ním také v písemném kontaktu. Doloženo naopak je, že když v roce 1601 Polyxena pořádala v pražském Pernštejnském paláci velkou hostinu („*panget*“), byl Petr Vok mezi pozvanými, a kromě toho ještě vypomohl tím, že poskytl své služebnictvo, a dokonce i stříbrné nádobí – a to přesto, že mohl mít v živé paměti, jak o rok dříve na svatbě jeho synovce Jana Zrinského ze Serynu s Marií Magdalénou Novohradskou z Kolovrat byla část zapůjčeného stříbrného nádobí rozkradena. Polyxenina druhá svatba se konala opět v Rožmberském paláci, i když v té době již nepatřil Petru Vokovi, ale císaři, který jej velkoryse zapůjčil. Doložena je také Polyxenina čtyřdenní návštěva již osamělého posledního Rožmberka na Třeboni v srpnu 1607. V roce 1609 se pak rožmberský vladař stal (i přes své rozdílné konfesijní zaměření) dokonce jedním z kmotrů Polyxenina vytouženého syna – jehož si jeho švagrová marně přála přivést na svět v manželství s Vilémem a kterého se nedočkal a tehdy už ani nemohl dočkat v té době několik let ovdovělý Petr Vok. Existují i domněnky, že se Polyxena podílela také na uspořádání posledního rozloučení s posledním Rožmberkem.²⁷⁵ A co se

²⁷⁵ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků II.*, s. 507–508, 552, 555, 569 a 587; J. PÁNEK, *Poslední Rožmberkové – velmoži české renesance*, s. 275 a 327–328; A. KUBÍKOVÁ (ed.), *Rožmberské kroniky. Krátký a sumovní výtah od Václava Březana*, s. 230; A. KUBÍKOVÁ, *Závěti Petra Voka z Rožmberka*, s. 143; dále i SOA Třeboň, Cizí rody – z Rožmberka, sign. CRR 27/21 – Petr Vok navíc odkázal Václavu Eusebiovi tři tisíce kop grošů; připomněl přitom také své zásluhy týkající se majetku kmotřencových rodičů, k němuž přispěl („*poněvadž jsem pánu i Jeho Milosti paní manželce páně statky mejmi mimo jiné dobře učinil, čehož svědek panství roudnické a statek sedlčanský jest*“). K pohřbu P. KRÁL, *Smrt a pohřby české šlechty*,

týče vypořádání platby finanční částky zmíněného obvěnění, již za necelé čtyři roky po jejich vyrovnání, v roce 1596, v pátek po neděli Cantate, tedy 17. května, se Polyxena znovu sešla s Petrem Vokem v Rožmburském paláci a před úředníky desk zemských prohlásila, že jí už byla celá suma i s úroky zaplacená, čímž byly všechny závazky Petra Voka vůči ní splněny.²⁷⁶ Ani takové jednání přitom nebylo zcela samozřejmé, poměrně často se totiž stávalo, že vdovy odmítaly převzít splátky svých obvěnění, a proto byla zavedena výplata složením peněz u desk zemských, načež byly jejich příjemkyně vyzvány, aby si je vyzvedly.²⁷⁷

Polyxeniny dobré vztahy s Petrem Vokem byly ovšem nepochybně vhod i představitelům postupně sílící katolické strany v Čechách, kteří si stejně jako zástupci opačného tábora uvědomovali, že rozsáhlý rožmburský majetek, o němž bylo stále zřejmější, že nejspíše nebude mít dědice, by se mohl stát důležitou položkou v zápolení prohabsbursky smýšlející katolické šlechty s převážně nekatolickou stavovskou opozicí. Jak osobnost Petra Voka, který se na rozdíl od svého bratra vzdálil od katolictví až k členství v nelegální Jednotě bratrské, tak jeho činnost a dění na jeho statcích, zvláště pokud šlo o náboženské otázky, proto vzbuzovaly zájem i v katolických diplomatických kruzích a sférách, včetně těch nejvyšších – u císaře, papežského nuncia i pražského arcibiskupa. K podávání informací o Petru Vokovi se jevila být velmi vhodnou osobou jeho švagrová, jejíž jméno se začalo objevovat i v depeších posílaných z Prahy do Říma – a dosavadními historiky je Polyxena neznáma prezentována takřka jako „agentka“, ochotná (nebo dokonce povinná) plnit úkoly svých „zadavatelů“, jezuitů či katolických politiků, zůstat ve styku s Petrem Vokem i jeho manželkou, podávat o nich zprávy, vyzvídat nebo přispět jim radou či pobídnutím k „správným“ rozhodnutím v rožmburské rodině. Kromě předpokládané poslušnosti a plnění povinností příslušnice katolické církve jsou přitom zmiňovány i úvahy, zda neprojevovala i určitou ctižádost a touhu po aktivní účasti v politickém jednání a nechtěla se sama podílet na „dobrodružném“ a „nebezpečném“ zápasu mezi katolickou a evangelickou stranou.²⁷⁸ To vše zůstává v rovině dohadů, jisté ovšem je, že když se pražský arcibiskup Zbyněk II. Berka z Dubé vydal v polovině června 1595 do Třeboně a o dva dny později i na Krumlov provést vizitaci katolického

s. 198 (pozn. 804); k oslovení v dopise SOA Třeboň, Cizí rody – z Rožmberka, sign. CRR 21, fol. 450 (podobně sign. CRR 17, fol. 331).

²⁷⁶ NA, sign. DZV 26, fol. H 20r.

²⁷⁷ J. KAPRAS, *Manželské právo majetkové dle českého práva zemského*, s. 71.

²⁷⁸ J. JANÁČEK, *Ženy české renesance*, s. 87–88.

i utrakvistického duchovenstva na rožmberských statcích, nabádal Petra Voka, aby adoptoval některého z příslušníků domněle „spřízněné“ italské rodiny Ursiniů či Orsiniů, od nichž Rožmberkové odvozovali svůj původ a kteří působili v papežských službách a u arciknížete Matyáše, a tím zachoval rodovou kontinuitu. Současně by se tak rožmberské dědictví dostalo do rukou katolíků. Z toho důvodu přijeli v létě 1595 na Krumlov dva členové italského rodu ze zchudlé větve Mentana, děti knížete Virginia Ursina: syn František a dcera Livia s hofmistrem Camillem Firmianem. Jejich otec pak dorazil na podzim, aby s Petrem Vokem jednal o svých dětech, které na začátku července následujícího roku odjely do Prahy. Sotva bylo vše vyřízeno, přijel v roce 1597 ještě Virginiův bratr Fabio; o charakteru celé ožehavé záležitosti vypovídají slova Václava Březana: „*Ale dobří pána přátelé (především předurčený dědic Jan Jiří ze Švamberka) pana vladaře vystříhali, aby s ním v žádné jednání nedával se, že Vlaši umějí obmyslně své věci věsti. A kdo ví, kde by se bylo to stavilo.*“ Březanův odhad byl správný, Italové nakonec zůstali v Čechách až do konce listopadu 1603, kdy je „*vybejval*“ rožmberský kancléř Jindřich Vintř z Vlčkovic, přičemž jim předal „*šest tisíc zlatých hotových a na ostatní deset tisíc jistotu*“; dar byl zároveň odměnou za to, že odstoupí od domnělých dědických nároků.²⁷⁹ Aktivita ohledně přesvědčování k adopci bývá přičítána právě Polyxeně, která měla zprostředkovat jednání s arcibiskupem, nabádat Petra Voka, a dokonce u něho téměř dosáhnout úspěchu, což bylo překaženo jen Švamberským zásahem²⁸⁰ – přestože Václav Březan její účast výslovně nezmiňuje a v souvislosti s příjezdem Ursiniů v roce 1595 uvádí osobu Václava Lavína z Ottenfeldu, lékaře působícího na dvoře Petra Voka, který „*paní vinu dával a paní Lavínovi, že ty věci spletichal*“; není však logické, aby v té době slovem „*paní*“ označoval

²⁷⁹ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků II.*, s. 536 a 569. K fikci o příbuzenství B. RYNEŠOVÁ, *Kdy vznikla fikce o italském původu Vítkovců*; F. BENEŠ, *Oldřich z Rožmberka autorem fikce o původu Rožmberků z italských knížat Ursinů* (tam i shrnutí předchozích názorů). K Orsiniům nově Petr MATĚJKA, *The false Orsini from over the Alps: Negotiating aristocratic identity in late medieval and early modern Europa*, *Römische Historische Mitteilungen* 55/2013, s. 155–218.

²⁸⁰ J. JANÁČEK, *Ženy české renesance*, s. 91–92, dokonce tvrdí, že arcibiskup přijel s Polyxenou; podobně F. KAVKA, *Zlatý věk Růží. Kus české historie 16. století*, s. 131 („paní Polyxena z Pernštejna nabádala – jistě ne bez srozumění s nimi – aby některého z mladých Orsiniů přijal za svého“); střízlivěji J. PÁNEK, *Poslední Rožmberkové – velmoži české renesance*, s. 290–291 a 375, a poznámka in J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků II.*, s. 528, dále TÝŽ, *Hledání dědice rožmberského dominia*, in: J. Pánek – E. Fučíková – M. Gaží – R. Lavička – P. Pavelec – R. Šimůnek, *Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami*, s. 87.

někoho jiného než vladařovu manželku Kateřinu z Ludanic.²⁸¹ Navíc by se nevhodné zasahování do těchto záležitostí či pokus o nepatřičné ovlivňování mohlo negativně projevit v chování Petra Voka vůči jeho švagrové, pro což ale chybějí doklady. I minimální Polyxenina angažovanost v této záležitosti či podezření o míře jejího zapojení, a zvláště skutečnost, že Petr Vok byl ochoten své švagrové naslouchat, však jistě přispěly ke zvýšené ostrážitosti a nedůvěře evangelické strany vůči její osobě – přestože se jako příslušnice katolického tábora, dcera jednoho a vdova po druhém vysoce postaveném katolickém šlechtici přílišné důvěře nekatolíků netěšila ani předtím. Těmto náhledům ostatně napomohlo i podezření, zda Polyxena nestála také v pozadí založení jezuitské koleje v Jindřichově Hradci Adamem II. z Hradce v roce 1594, a zejména za vydáním dalekosáhlého protireformačního řádu pro hradecké panství po Adamově smrti, k němuž došlo o tři roky později a které vzbudilo pohoršení po celých Čechách – třebaže iniciátorkou obou akcí byla Adamova manželka, fanatická katolička Kateřina z Montfortu (1556–1631), s níž se ovšem Polyxena přátelila. Jinak se ale obě ženy velmi lišily – Kateřina byla nejen o deset let starší, ale kromě toho, že pocházela ze Štýrska a v Čechách si nikdy nezvykla ani nezdомácněla, byla pověstná svou bigotností až fanatismem a na rozdíl od Polyxeny se jí nedostávalo ani přílišných sympatií či zájmu okolí. Není snadné si představit, že by na ni její mladší přítelkyně měla tak zásadní vliv, tím spíše, že na jejím vlastním panství ani předtím ani potom nic podobného doloženo není. Zajímavý, i když ne příliš jasný je nicméně v souvislosti s tím záznam Mikuláše Dačického z Heslova právě k roku 1597 o tom, jak císařský rada a plukovník kavalérie Dětrich ze Švendy, majitel statku Hlemýžďí, *„odsouzen cti, hrdla, že paní Polyxenu Rožmberskou, rozenou z Pernštejna, a N. paní hrabínku, manželku pana z Hradce, obě vdovy, na cti nařekl a při tom sobě falešnými listy z těžkosti své chtěl pomáhati. A ty paní jsou na poctivostech opatřeny.“* Dětrich byl sice *„člověk nepokojný, nemravný, [který] činil lidem mnohé protismysl-*

²⁸¹ Především J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků II.*, s. 528, 531, 535–536, 569, 605, 646, 658, 689–690 a 716, o Polyxeně s. 528 a 716. O Polyxenině roli v této souvislosti zejména J. JANÁČEK, *Ženy české renesance*, s. 92 – aniž by ovšem, jak bylo ostatně v této knize obvyklé, uváděl zdroj svých informací. Naopak je dochován Polyxenin dopis Petru Vokovi z 1. 11. 1595 RALR, sign. B 208, fol. 100, 101), v němž ho upozorňuje na chystanou cestu „Virgína Ursína“ na Krumlov. Zajímavý je i dopis Petra Voka Polyxeně z 27. 11. 1595 (RALR, sign. B 208, fol. 89, 90), prozrazující smířlivé stanovisko vůči jezuitům. Za upozornění děkuji Mgr. P. Kopičkoví.

nosti“, a pro obě vdovy celá nepříjemnost skončila dobře, není však zřejmé, čeho se spor týkal a jak s oběma šlechticemi souvisel – vzhledem k výši trestu i tomu, že došlo k soudnímu projednávání, se však zřejmě nejednalo o zcela banální záležitost.²⁸²

To, že Polyxena Rožmberská z Pernštejna i Kateřina Hradecká z Montfortu hájily svou čest v soudním procesu, souviselo právě s jejich vdovským stavem, protože podle starého českého zemského práva, vztahujícího se na osoby šlechtického stavu, mohly vystupovat ženy před soudem pouze jako svobodné či ovdovělé. Vdovství tak bylo stavem, v němž žena požívala největší svobodu jednání, jakou jí české právo a česká společnost mohly poskytnout. Po dobu manželství byla pozice vdané ženy vyjádřena slovy „*žena jest vězněm muže svého*“, což znamenalo, že po uzavření sňatku manželka sice v zásadě neztrácela předchozí způsobilost k právním činům, ve skutečnosti však byla ve svých právech a dispozicích, především majetkových, omezena a podřízena svému muži – i když to bylo míněno zejména pro její dobro a jako ochrana před neuvážlivým rozhodováním nebo zneužitím ze strany jiných. Pro ženy, které nepostrádaly jistou míru podnikavosti, to však bylo nepochybně svazující. Disponovat mohly pouze svým vlastním majetkem, který si přinesly do manželství, navíc ovšem jen v Čechách, na Moravě bylo toto právo ženám upřeno. S takovým jměním pak mohla žena volně nakládat, uzavírat smlouvy a vstupovat v právní jednání, a to i se svým mužem, mohla mu svůj majetek i věnovat – vše ale pod jednou podmínkou: veškerá jednání se musela dít z její strany naprosto svobodně a s prohlášením, že jedná bez přinucení ze strany manžela, jinak by všechna tak dosažená ustanovení pozbývala platnosti. Kromě toho mohla žena mít společný majetek se svým mužem – pak jím disponovali společně. To ale nebylo časté – a byl to i případ Polyxeny, která si do manželství s Vilémem z Rožmberka žádný majetek nepřinesla, ani se nestala spolumajitelkou bytí jen části rožmberského jmění. Vlastní majetek získala až po smrti svého manžela na základě jeho poručení učiněného před úředníky desk zemských a akceptovaného Petrem Vokem. Ovdověním se také stala „sebe mocnou“ a získala svobodu nejen osobní, ale i majetkovou. Stala se vlastní paní a nabytým majetkem mohla volně disponovat, mohla uzavírat různé smlouvy. Ručila ale také za své dluhy, které v době svého vdovství učinila; naopak jakýchkoli záruk manželových

²⁸² J. JANÁČEK, *Ženy české renesance*, s. 93; J. MIKULEC (ed.), *Mikuláš Dačický z Heslova, Paměti*, s. 151. Ke Kateřině z Montfortu J. VÁVRA, *O katolických paních v Čechách za doby reformace*, s. 92–95 (i o založení koleje a konverzi Viléma Slavaty), o Kateřině religiozitě zejm. s. 98 a 102.

Rekonstrukce dřívější podoby hradu Roudnice (kresba z konce 19. století)

dluhů byla zproštěna – což v případě ohromného zadlužení rožmberského majetku rozhodně nebylo bez významu.²⁸³

Právě na Roudnici, kterou získala od svého manžela, přitom Polyxena po Vilémově smrti zůstávala nejčastěji a vytvořila z ní své skutečné vdovské sídlo, v němž se mohla nejspíše cítit více doma než na jiném, byť honosnějším rožmberském majetku. Roudnický zámek přitom v té době představoval zřejmě již docela příjemné místo k životu, přestože se jeho podoba od dnešního rozlehlého objektu, vystavěného až v druhé polovině 17. století, lišila. Jak již bylo uvedeno, ještě v době trvání manželství,

²⁸³ J. KAPRAS, *Manželské právo majetkové dle českého práva zemského*, s. 51–52; A. KOZÁKOVÁ, *Právní postavení ženy v českém právu zemském*, zejm. s. 16, 39–40, 46–60 a 60–62; P. KRÁL, *Vdovy ve šlechtické společnosti raného novověku*; M. RYANTOVÁ, *Život raně novověké šlechtičny v Českém království (Právní limity a skutečné možnosti)*. Podle informace Ch. Becher (*Die Herren von Pernstein*, s. 65) musela naopak Polyxena řešit v roce 1597 vlastnictví Roudnice s polským vévodou z Krakova.

od roku 1590 a zřejmě pod Polyxeniným vlivem, začal Vilém z Rožmberka původně středověký roudnický hrad nákladně přestavovat a opravovat tak, aby vyhovoval renesančním představám o pohodlí a zvýšeným hygienickým požadavkům. Přestavbu, která se vedle vybudování vodovodu a velkých sklepů jako základů pro zcela novou budovu na západní straně nádvoří zaměřila především na úpravu a doplnění stávajícího objektu a renesančního jihovýchodního křídla, však do své smrti nedokončil. O tehdejší podobě upraveného někdejšího hradu, nově zámku, se bohužel zachovala jen skrovná obrazová svědectví. Celý areál, jehož součástí byla brána s velkou okrouhlou věží a orlojem, tvořil nepravidelný čtyřkřídlý objekt soustředěný kolem uzavřeného lichoběžníkového dvora, uprostřed něhož se pod lípou nacházela stará hluboká studna vysekaná ve skále, s kamenným korytem pro vodu a kašnou, do níž vedl vodovod.²⁸⁴ Ještě v roce 1641 byl původní hrad popisován jako „na vrchu skalnatém samorostlém od kamene a dřeva po starodávnu vystavěný, šindelem přikrytý, k kterémuž se toliko skrze město Roudnici jednou stranou jde a jede“. Podoba objektu se za života a po smrti Viléma z Rožmberka zřejmě příliš nezměnila a nejspíše zhruba odpovídala ještě popisu z roku 1658. Do zámku se přijíždělo od města přes velký a hluboký příkop po dvou dřevěných mostech, z nichž jeden byl padací, kromě brány bylo možno vejít i fortnou. Za branou se otevíral „menší plac“, kolem něhož byly budovy, v nichž sídlil hejtman a vrchnostenští písaři, vrátnice, vedle komory vrátného bylo umístěno i malé vězení (tzv. kabát) pro neposlušné, pod ním snad vězení hluboké. Nad vrátnicí byla komora, v níž přebýval zámecký správce, a nad ní malá vížka s hodinami „na půl orloje“ a tabulí „ukazující, kolik jich kdy jest“. Za malým dvorem se nacházel dvůr větší, kolem něhož po levé straně bylo v patře „drahně pokojův s dřevěnými i něco malovanými stropy“ (devět z toho s kamny, šest bez kamen) a také velká soudní (později dvorská) světnice s prostým stropem, dále spižárna, kuchyně se světničkou pro kuchaře a „stříbrnice“, chráněná v oknech železnými mřížemi. V prvním patře na pravé straně se nacházel pokoj s dvěma kanceláři pro písaře a celkem osm pokojů, všechny s dřevěnými „falcovními“ stropy. V přízemí byl lis na výrobu vína, pět koníren, v nichž mohlo stát 32 koní, prostor na vozy a kočáry a také pekárna, v níž se pekl chléb. Proti bráně stála vysoká okrouhlá věž, „pěkně ode

²⁸⁴ M. DVOŘÁK – B. MATĚJKA, *Soupis památek historických a uměleckých*, s. 7; E. POCHÉ a kol., *Umělecké památky Čech* 3, s. 239; *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. III. Severní Čechy*, s. 407–408; A. SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze Království českého. VIII.*, s. 165.

zdi po starodávnu vystavěná“, s cihlovou střechou a makovicí. V přízemí věže byly uchovávány písemnosti a peníze, v patře se nacházela kaple s klenutou sakristií a oratoriem, dovnitř se vcházelo po kamenném šnekovém schodišti. Východně stálo „*nové stavení*“, označované jako „*palác*“, které bylo přistavěno za polské držby v 16. století a zahrnovalo dvaadvacet pokojů s „*kamennými stropy na plátně malovanými*“ a klenutou kapli. Podobu tohoto křídla dotvářely různé architektonické prvky v renesančním stylu a ještě za Vilémova života do něho bylo pořízováno nové vybavení a také převezeny dodnes dochované obrazy tvořící základ pozdější zámecké obrazárny. Pokoje byly skromnější než na Krumlově či Kratochvíli, nesloužily k reprezentaci a nebyly ani zamýšleny k přijímání významných návštěv: Vilém obýval „*světnici, ve kteréž stoloval, světnici, komoru s ložem, na němž lehával, a světničku*“. Před jeho pokoji byla „*siň veliká*“ s předsíní, za nimi „*světnice veliká, fraucimorská*“, kaplička a další „*komora fraucimorská*“.²⁸⁵ Vilém z Rožmberka zřejmě tyto prostory považoval za provizorium, v realizaci plánů italských stavitelů mu však zabránila jejich finanční náročnost a zejména vlastní smrt.

Polyxena se s poněkud nesourodou podobou hradu, ale především s novým renesančním obytným křídlem spokojila, na obnovení stavebních prací a dokončení přestavby hradu bezprostředně po Vilémově smrti nepomýšlela a spíše se začala na Roudnici zařizovat a pokračovala ve vybavování. Nelíšila se tak od většiny šlechticů tehdejší doby, které nejely příliš chuti k nákladnému budování či přestavbám. Část zařízení – už zmíněnou polovinu stříbrného nádobí a také „*firhaňkův k ložím a čalouny*“ – jí dovolil podle úmluvy převést Petr Vok z Rožmberského paláce,²⁸⁶ další část nejspíše pořizovala nově, přičemž se inspirovala jak v pernštejnských, tak rožmberských interiérech, vyznačujících se přepychem. Kromě vybavování zámku koberci, čalouny, tapisériemi a závěsy z drahých látek, obstarávání čalouněného nábytku, vyřezávaných truhel a sekretářů nebo vzácného nádobí (jak uvádí Josef Janáček) však začala

²⁸⁵ Vše A. SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze Království českého. VIII.*, s. 174–175 a 186.

²⁸⁶ NA, sign. DZV 26, fol. H 19a–H 20a (září 1592); J. KRČÁLOVÁ, *Palác pánů z Rožmberka*, s. 480; SOA Třeboň, Cizí statky, sign. CSS II.217A–4a. V inventáři Rožmberského paláce, který vznikl od středy po neděli Oculi roku 1594 do stejného termínu roku 1596 (tj. od 16. března 1594 do 20. března 1596; J. Krčálová uvádí pouze druhé datum) byl zaznamenán – kromě čalounů – jen obraz sv. Jeronýma („*tabule malovaná sv. Jeronýma*“), uvedený již v inventáři z r. 1570, a dva deskové obrazy nade dveřmi ve světnici fraucimorské („*tabule malovaný nade dveřmi 2*“) – „ostatní věci byly zřejmě převezeny na Petrovo nové sídlo, zámek krumlovský, anebo případly vdově Vilémově, Polyxeně z Pernštejna“ (J. Krčálová).

šestadvacetiletá vdova postupně projevovat pozornost a péči také o vlastní hospodaření: snažila se nespolehat pouze na úředníky, ale také osobně dohlížet na činnost roudnického velkostatku a jeho účty a učila se hospodařit. Starost o vlastní majetek v ní vzbudila dosud skryté schopnosti hospodyně či hospodářky a zřejmě také touhu více podnikat a obchodovat – a tím samozřejmě i více získávat, což znamenalo možnosti dalšího zařizování zámku a investování do nových nádherných předmětů. Stejně jako v záležitostech vybavování interiérů se zde mohl projevit přínos soužití s Vilémem z Rožmberka, které snad pro Polyxenu mohlo znamenat i nahlédnutí do tajů hospodaření a správy dominia, včetně seznámení se základními písemnostmi či evidenčními pomůckami, ale i poznání důležitosti schopných úředníků. Mezi služebníky svého zemřelého manžela si ostatně také již po Vilémově pohřbu vybrala pro své roudnické panství hejtmana – stal se jím Mikuláš Schreibersdorf z Teutschensteinu, dosavadní hejtman panství českokrumlovského.²⁸⁷ Když se někdy ke konci devadesátých let vrátil znovu do služeb Petra Voka, nahradil jej na krátký čas další z rožmberských úředníků, Bohuchval Rút z Dírného. Polyxena nadále byla v kontaktu s některými dalšími centrálními úředníky svého švagra – a právě skutečnost, že Petr Vok s tím musel být srozuměn a těmto kontaktům nebránil, je jen dalším dokladem dobrých vztahů s jeho švagrovou. Nejvýznamnějším z těchto úředníků byl Bartoloměj Fliessenbach z Fliessenbachu, jeden z rožmberských regentů a nástupců Jakuba Krčina z Jelčan, v devadesátých letech pak rožmberský buchhalter, který poskytoval Polyxeně Rožmberské v záležitostech roudnického velkostatku nadstandardní služby a rady. Sám se navíc na roudnickém panství (opět nutně se souhlasem rožmberského vladaře) zakoupil a pořídil si v roce 1593 tři manské statky ve Straškově, které o několik let později spojil v jediný. V roce 1600 ze služeb Petra Voka zcela vystoupil a stal se na dalších deset let až do roku 1610 roudnickým hejtmanem. Výhodou bylo nejen to, že byl zkušeným úředníkem, navíc znal sociální a hospodářské poměry roudnického panství ještě z dob Viléma z Rožmberka. Právě Bartoloměji Fliessenbachovi je také přisuzováno autorství nebo spoluautorství velmi kvalitně sepsaného roudnického urbáře dokončeného roku 1592, který zachytil stav panství v posledním období Vilémova života a přinesl podrobné údaje o stavu celého vrchnostenského hospodářství, včetně

²⁸⁷ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků II.*, s. 508. K vybavování Roudnice J. JANÁČEK, *Ženy české renesance*, s. 90, i když podle upozornění P. Kopicšky, za něž děkuji, pro ně neexistuje mnoho dokladů – pouze RALR, sign. N 16/1, „Tapezier- und Malerarbeit im J. 1596“.

jeho výrobní kapacity a finančního výsledku hospodaření. Podle tohoto urbáře byly tehdy na panství čtyři poplužní dvory – bližší v Židovicích a Vědomicích, vzdálenější, ale největší (celkem dvanáctilánový) a také nejvýstavnější, postavený již v době rožmberské držby v letech 1579–1589 v příkoupěné Mnetěši, a nejdlehljší a zároveň nejmenší v Hoštce, kde byla také nejméně úrodná půda. Současně s mnetěšským dvorem byl poblíž postaven ovčín, do něhož se vešlo tisíc ovcí, ke dvorům patřily i rozsáhlé louky. Část vrchnostenských pozemků, především zaniklých dvorů ve vsích Lužec a Krabčice, byla využívána poddanými. Výnosy dvorů byly v úrodném Polabí zejména v dobrých rocích vyšší než jinde v Čechách a umožňovaly dosáhnout alespoň u části obilí přebytku, který bylo možno využít na trh nebo pro export do ciziny, po Labi do sousedního Saska. Ještě vyšší zisky přicházely z prodeje živočišné produkce, zvláště za máslo, sýr a hovězí maso, ale i za prasata, drůbež, vejce i vlnu a jehněčí maso z ovčína. Další příjmy plynuly z naturálních dávek poddaných, a zejména z mlýnů, nejvýnosnějším podnikem však byl jednoznačně pivovar, velkoryse vybudovaný Jakubem Krčínem před rokem 1579 přímo v Roudnici. Ročně poskytoval téměř 5500 věrtelů bílého piva a čistý příjem bezmála 8000 kop grošů, což z něho činilo podnik s maximálním finančním efektem, a dokonce největší ze všech rožmberských pivovarů vůbec. Další zisk přicházel z mnohem menšího pivovaru v Hoštce. Oba tyto podniky se podílely na čistém příjmu panství takřka z poloviny. Potřebu pivovarské suroviny na roudnickém panství nestačila plně uspokojit ani vysoká produkce pšenice z úrodných polabských vrchnostenských polí, takže část musela být vykupována od poddaných, podobně tomu bylo i s chmelem. Již Krčín kromě toho zavedl tzv. rajonizaci, tedy povinný odběr panského piva v určených vesnicích, s nímž ovšem poddaní nebyli spokojeni, a současně donutil roudnické měšťany, aby zastavili vlastní produkci. Zaváděl také nové celní poplatky či zvyšoval nové a zajímal se o poddanské odúmrtní. V roce 1589 však Vilém z Rožmberka potvrdil Roudnickým jejich svobody a daroval jim pustý rybník nad Hracholusky, Polyxena pak měšťanům jejich práva potvrdila roku 1595 a znovu roku 1602, kdy zároveň vydala privilegium i pro roudnické Židy, v němž jim povolila, aby „*své handle provozovati a se živiti jako od starodávna v témž městě mohli*“.²⁸⁸ K panství patřily i vinice u Litoměřic a na jižním svahu

²⁸⁸ H. LEGNEROVÁ – P. KOPIČKA, *Jews, Burghers and Lords*, s. 19–22. K působení Bartoloměje Fliessenbacha z Fliessenbachu P. KOPIČKA (ed.), *Deníky roudnického hejtmana Blažeje Albína z Weisenberku*, s. xxi; ke stavu panství Roudnice J. KRÍVKA, *Roudnický velkostatek na sklonku 16. století*; TÝŽ, *Poplužní dvory roudnického pan-*

Řípu, jejichž vínem mohlo být zásobováno pražské sídlo a ještě se značné množství každý rok prodávalo. U Labe bylo ještě za Viléma z Rožmberka založeno „čtvero bažantích luhův“, tedy obora, v níž se konaly i štvanice a odkud přicházela do zámecké kuchyně zvěřina. Snad jediné, co Roudnicku chybělo, byly vhodné přírodní a hospodářské podmínky pro rybníky; rybníkář Jakub Krčín zrekonstruoval alespoň jeden, který využil k zásobování Roudnice vodou. Ryby, jejichž lov patřil mezi poddanské povinnosti, včetně lososů, získávaných z kladených vrší, však poskytovala řeka Labe. Ani poddaní si ale nemuseli stěžovat na nesnesitelné podmínky (to nastalo až později): robota byla zvýšena jen mírně, nebyla neúnosná, a navíc byla placená. Robotníky kromě toho doplňovali zejména o žních, ale i při sečení a sklizení luk ještě nádeníci, jimž byly za sklizeň a mlácení obilí vypláceny nemalé částky (za Viléma v roce 1592 takřka tisíc kop). Téměř výhradně se placených sil užívalo na panských vinicích (kde bylo vyplaceno 1380 kop). Polyxena se tak o své zajištění nemusela obávat: již na konci života Viléma z Rožmberka patřila Roudnice nejen k nejvýnosnějším velkostatkům rožmberského dominia, ale i mezi nejlepší vrchnostenské velkostatky v Čechách vůbec, výnos se přitom oproti stavu před rokem 1575, kdy jej tvořily jen stálé a běžné platy poddaných, téměř zesateronásobil.²⁸⁹

Počáteční období Polyxeny z Lobkovic jako majitelky roudnického panství tak vycházelo z předchozích výsledků a bylo založeno na dřívější rožmberské hospodářské tradici, současně se správa a hospodaření děla za vydatné podpory rožmberských úředníků, takže kontinuita hospodaření mohla probíhat bez přerušení.²⁹⁰ Hlavní tíha vedení hospodářství sice ležela na úřednících, Polyxena však právě jejich výběrem a uchováním této kontinuity – namísto toho, aby si zvolila služebníky zcela nové – prokázala jistou schopnost a kompetenci; navíc se o dění na panství zajímala a starost o vlastní majetek a dohled na hospodaření a účty dále posilovaly její samostatnost a nezávislost. Její životní situace jí to ještě dále usnadnila:

ství na sklonku 16. století; Týž, V. Březan a budování vrchnostenského hospodaření; A. MÍKA, Osud slavného domu, s. 142–143.

²⁸⁹ J. KRÍVKA, *Roudnický velkostatek na sklonku 16. století; Týž, Poplužní dvory roudnického panství na sklonku 16. století; Týž, V. Březan a budování vrchnostenského hospodaření; A. MÍKA, Osud slavného domu, s. 142–143; A. SEDLÁČEK, Hradý, zámky a tvrze Království českého. VIII., s. 186–187; P. KOPIČKA (ed.), Deníky roudnického hejtmána Blažeje Albína z Weisenberku, s. xx – v roce 1560 činil hrubý výnos 3941 kop 55 grošů a 4 denáry, zatímco v roce 1592 37 717 kop 35 grošů (tuto částku uvádí J. KRÍVKA, *Roudnický velkostatek na sklonku 16. století*, s. 135).*

²⁹⁰ P. KOPIČKA (ed.), *Deníky roudnického hejtmána Blažeje Albína z Weisenberku*, s. xxi.

Údajný portrét Maríi Manrique de Lara s jednou z dcer, snad od Juana Pantoji de la Cruz

REJSTŘÍK JMENNÝ

- Absolon 45, 118
d'Acquaviva, Anna 100
d'Acquaviva, Andreas Matyáš,
kníže z Kasertu (d'Acquaviva
d'Aragona Andrea Matteo,
principe di Caserta) 100
Adam z Veleslavína, Daniel 220
Adolf kníže Holštýnsko-Gottorpský 353
Agricola, Jiří 288
z Aichenfelzu, Adam 422
z Alby, vévoda 52, 377n
sv. Albert 398
Albín z Weisenberku – viz z Weisenberku
Albrecht (VII.) Habsburský (arcivévoda)
309, 392
Aldobrandini (kardinál) 139n, 174
Alexandr a S. Bernardo 425
Alfons XI. Kastilský 215
l'Argenta – viz Vigh, Giacomo
sv. Alois 101
Álvares, Francisco 264
Alžběta (Isabela) Habsburská
(francouzská královna) 49, 95n,
103, 382
Amman, Jost 61, 145–148, 155
Anna Habsburská 93, 350
Anna Jagellonská 79, 108
Anna Tyrolská 292, 296, 394, 409
z Anhaltu, Kristián mladší 331n
z Anhaltu, Kristián starší 320
Aostalli de Sala, Giovanni Battista 59,
61
Aostalli, Ulrico 59, 63, 86, 123
Aquila, Martin 369
de Aragón, María Luisa 257
de Aragón y Borja, Fernando, vévoda de
Villahermosa – viz de Villahermosa
di Arco („z Archy“), Scipio 35
Arfe de Villafane, Juan 215
Arnim, Jan Jiří 417, 420
Arnošt Habsburský (arcivévoda) 55,
79, 107, 115, 137, 336
z Arogna – viz Maggi
August Saský 81, 83, 288
Augusta, Jan 57
Bacchus 155
Bádenská, Anna Marie 110, 112, 129,
138, 155, 159, 172, 181
Bacháček z Nauměřic, Martin 348
Balbín, Bohuslav 126
Balcar – viz Maggi
Baldhofen, Jiří Martin 243
Banér, Johan Gustafsson 417, 419–421
Barker, Thomas 277
Bartsch z Bärnclau (Pernkle), Lorenz
376, 409, 422
Barvitijs, Johann 243
Baševi z Treuenburku, Jakub 342
Báthory, Ondřej 34
Báthory, Štěpán 79, 108, 137
Báthory, Zikmund 61
Bavarus, P. Gabriel 298, 393
Becher, Charlotte 38, 116, 200
van der Beken, Jans 99
Bělkovský z Ronšova, Jan 31–35, 39
Belvic z Nostvic, Zikmund 327, 360
z Belvic, Fridrich Kryštof 244
Bendl, Jiří 182
Beneš, Ctirad 24
Beránek Bartoloměj – viz Jelínek
Bergeron, Pierre 108, 212, 217n, 224
Berka z Dubé a Lipé, Adam Bohumil
343

- Berka z Dubé, Ladislav 164, 210
 Berka z Dubé, Zbyněk 93, 177, 196, 234, 243, 287
 Berka z Dubé, Jindřich 206
 Berková z Dubé Johana 228, 234
 Beřkovská z Krajku, Veronika 138
 Beza, Theodor 265
 Bezdrůžická z Kolovrat (roz. z Lobkovic), Marie Zbyňka 303, 409
 Bezdrůžická z Kolovrat, Johanka Mandalena 345
 Bezdrůžický z Kolovrat, Jan 139n
 z Bihy, hrabě 413
 Bilancetti, P. Claudio 215
 Bitovský, Václav 359
 Blissemius, Henricus 76
 de Blonde, Gabriel 154–156, 171
 Bocksberger, Johann 145, 147n
 Bodin, Jean 265
 Bojanovský, Pavel 300
 Bonhardová, Nina 11n
 Bonhomini, Giovanni Francesco (nuncius) 114
 Borbonius z Borbenheimu, Matyáš 288, 290, 337, 347–350
 de Borja, Juan 39, 103, 108, 219n, 264, 267, 382
 de Borja, Francisco 96
 Bořita z Martinic – viz z Martinic
 z Boskovic a Černé Hory, Anna Marie 224
 Bossi, Santino 380
 Boušek, Kašpar Jan 397
 Braniborská, Žofie (Sofie) 110n, 129, 157
 z Breitenberka Jiří Bartholdus Pontanus 131, 299
 Breseña Isabella y Arévalo (šp. Briseño Isabel) 25, 399
 Brikcí z Cinperka 153n
 z Brindisi, Vavřinec 271, 285, 287, 393
 Briseño, Cristofor 25
 Briseño, Isabel – viz Breseña Isabella
 Briseño (opat a papežský protonotář) 25
 Brocco (Brack, Prockh), Antonio 60, 86n
 Brosius z Horštejna, Šimon 394
 Brožík, Václav 316
 Brtnická z Valdštejna, Alžběta 435
 Bruneau, Jacques 331
 Bruno, Giordano 269
 Brunšvická, Kateřina 129, 157
 Bruntálský z Vrbna, Jiří starší 305
 Brus z Mohelnice, Antonín 35, 60, 65, 121, 156
 Březan, Václav 86, 113, 115, 118n, 127, 130n, 137n, 141, 145, 150n, 153, 162, 172–174, 176n, 180–183, 193, 197, 214, 234, 236, 396
 Břežský z Ploskovic, Beneš 365, 380
 z Bubna, Jindřich 212
 z Bubna, Sabina 212
 Budovec z Budova, Václav 274, 276, 278, 281n, 309, 348
 Bukolská, Eva 116
 Buquoy (Bouqoi, rod) 10
 Burda, Matěj – viz Borbonius z Borbenheimu
 Burda, Václav 349
 Burian, Jan 328, 330
 Burian Kochovec, Jan 330
 Bušek, Václav 327
 Bydžovský z Florentina, Marek 174
 Caesar, Gaius Julius 215
 de Campo, Didacus 95
 Caracciola del Sole, Isabella 100
 Caraffa (nuncius) 332
 de Cardona y Requesens, Margareta Folch 29
 Carlos, don 79
 Castiglione, Baltazar 294
 Castiglione delle Stiviere (rod) 394
 di Castiglione – viz Gonzaga
 Ceres 148, 155
 Cervantes, Miguel 99
 Cicero 215, 397
 z Cimburku, Alžběta 44, 164
 Cloelia 145n
 Colbert, Jean-Baptiste 244
 Colin, Alexander 149
 Colloredo, Rudolf (generál) 417
 Colona z Felsu, Leonard 283, 309, 337

Cornejo de la Pedrosa, Pedro (Cornej
 Pedro) 108, 215, 264
 Crugerius, Georg 397
 Cyaneus, Jan 130n
 P. Cyril a Matre Dei (Cyril od Matky
 Boží) 401, 404, 431–435
 Cyrus, Kašpar 349

 Čapek, Jan 330
 Čechura, Jaroslav 14, 287, 283
 Čejková (roz. ze Žďáru), Kateřina 345
 Čejkovský z Čejkova, Fridrich 152
 Černín z Chudenic, Diviš 11, 337, 346,
 357, 362
 Černín z Chudenic, Heřman 437n
 Černín z Chudenic, Humprecht 344
 Černínová z Chudenic (roz. hraběnka
 z Millesima), Silvia 438
 Černohorský z Boskovic, Václav 52
 Černý (Nigrin), Jiří 131, 170, 220, 269
 Černý, Václav 250

 Dačický z Heslova, Mikuláš 29, 75,
 128, 198
 Dalila 61, 148
 Dante 214
 Dee, John 269
 Denis, Ernest 258
 Despaigne (poručík) 421
 Díaz, Vasco 215
 Dioscorides, Pedanius 214n
 z Ditrichštejna, Adam 29, 47, 55, 102,
 269, 336
 z Ditrichštejna, František 95, 210,
 239n, 305n, 336n, 342, 351, 359,
 383, 386, 425
 z Ditrichštejna, Hester 33
 z Ditrichštejna (roz. Cardona),
 Margareta – viz de Cardona
 Diviš (Divišovský, lat. Dionysius),
 Ondřej 299n
 Dlouhý, Janek 327
 Domin Blažej – viz Jičínský
 Domináček z Písnice, Jindřich 107
 P. Dominik a Jesu Maria 398n
 z Donína, Jindřich 151
 Dorn, Honza (Jan) 182

Doudlebský z Doudleb, Jan Bedřich 362
 Drahnětický z Weisenberku – viz
 z Weisenberku
 z Dubé – viz Berka z Dubé
 Dumas, Alexander 12
 Dürer, Albrecht 149, 265
 Duval (plukovník) 417
 Dvorský, František 15
 Dvořák, Josef 320, 382, 389, 446
 Dvořák, Max 47, 61, 382
 van Dyck, Antoon 392

 z Eggenbergu, Jan Kristián 184
 z Eggenbergu, Johann Ulrich 342,
 351, 363, 377
 z Eggenbergu, Marie Arnoštka 184
 Egmont 82
 sv. Elzearius 215n
 P. Emerich a S. Stephano 401, 403
 Erich II. z Braunschweigu-Kalenbergu
 111
 Esprinchard, Jacques 320
 Este (kardinál) 225
 sv. Eusebius 285
 Evans, R. J. W. 16, 239

 Fabricius, Filip 314, 317, 322
 Ferdinand I. Habsburský 20, 22, 24,
 33, 51, 54–57, 67n, 76, 165, 228, 381
 Ferdinand II. Habsburský (Štýrský) 57,
 99, 296n, 308–312, 320, 323, 326,
 328, 335, 337, 340, 342, 348, 351,
 360, 365, 374, 381, 385, 387n, 392,
 401, 444
 Ferdinand III. Kastilský 215
 Ferdinand Tyrolský 20n, 35, 55, 60, 107,
 114, 137, 142, 150n, 163, 165, 230
 Feyerabend, Sigmund 155
 Filip Dobrý 28
 Filip II. Bádenský 112, 159
 Filip II. Španělský 21, 28, 38, 46n, 52,
 79, 91, 98, 116, 220, 229n, 268, 271,
 308n, 382
 Filip III. Španělský 231, 270, 272, 285,
 292, 309, 382, 392
 Filip IV. Španělský 392, 419, 431
 Filištínští 61

- Fimfrle, Matouš 330
 Firmiano, Camillo 197
 Flavius, Josef 215
 Flaxius z Unčova, Bartoloměj 76
 Fliessenbach, Václav dr. 364
 Fliessenbach z Fliessenbachu,
 Bartoloměj 203n, 252, 279
 Flora 148
 Fontana di Brussato, Giovanni Antonio
 122
 Fontana, Jacopo 59
 Francius, Jakub 260
 sv. František Borgiáš 39, 96, 98, 264,
 267
 Fridrich V. Falcký 244, 326
 Frischlin – viz Trischlinus
 Fruwein z Podolí, Martin 281
 Fuggerové 53, 89n, 119, 126, 207, 267
 Fugger, Anton 90
 Fugger, Jakub 90
 Fugger, Jan Jakub, zv. Bohatý 89n
 Fugger, Oldřich 90
 Fugger, Raimund 90
 Fuggerová, Anna 90
 von Fünfkirchen, Hans Bernard 344
 z Fürstenberka, Albert 47, 263
 z Fürstenberka, Albrecht 95n, 114,
 164, 179n, 192, 382
 z Fürstenberka, Alžběta (Eliška,
 Isabela), roz. z Pernštejna – viz
 z Pernštejna
 z Fürstenberka, Alžběta Eusebie 409
 z Fürstenberka, Marta Polyxena 100
 z Fürstenberka, Maxmiliána 409
 z Fürstenberka, Vratislav 96
 Galerita, Simeon Vojtěch 299
 Gallas, Matyáš (generál) 417, 419
 z Gassoldu, Eva Rožmberská 151, 173
 Gerl z Dívína, Jan 303
 Gesualdo di Venosa, Emanuele 100
 Geyger, Štěpán 262
 Gindely, Anton 386
 Glücklich, Julius 278
 Goltzius, Hendrick 147
 Gonzaga di Castiglione delle Stiviere,
 Francesco Giovanni 100n, 210, 274
 Gonzaga di Castiglione, Giovanna 101,
 254
 Gonzaga di Guastalla, Artemisia 378
 Gonzaga di Guastalla, Ferrante 378
 Gonzaga, Eleonora 365, 374
 Gonzaga, Ferrante 27
 Gonzaga, Giulia 27
 Gonzaga, Luigi – viz sv. Alois
 Götz (maršál) 417
 Griespek z Griespachu, Florián 356
 z Grünpüchlu a Střechova, Ferdinand
 179
 di Guastalla – viz Gonzaga
 Gusmannus (komorník) 33
 Gustav II. Adolf 403, 415
 Habermann, Jan 44
 Hájek, Daniel 369n
 de Hales, Alexander 386
 Hannibal 146
 Harant z Polžic a Bezdržic, Kryštof
 10, 230, 303
 z Harrachu, Arnošt Vojtěch 287, 350,
 370, 383, 411n, 423, 425, 431, 437
 z Harrachu, Linhart (Leonard) starší
 36, 107
 Hasdrubal 146
 Hasištejnská z Lobkovic, Barbora 164
 Hasištejnský z Lobkovic, Jan 43
 Haugvic z Biskupic, Alexandr 212
 Hegner z Retzfeldu, Jan 348
 Helfrid z Meggau, Leonard 360
 Helt z Kementu, Zikmund 256
 Henneberger, Valentin 127
 Herkules 75
 de Herrera, Fernando 215
 Heubel, Zikmund Augustin 184
 Hložek ze Žampachu, Zikmund 362
 Hoffman, Matyáš 345
 z Hohenlohe, Jiří Fridrich 316
 z Holandu, Roland 235
 Homolka, Jan 260
 Homut z Harasova, Jiří (Jiřík) 44, 164
 Homutová z Cimburka a Tovačova,
 Alžběta 44, 164
 Horníků, Matouš 288
 Hostounský, Baltazar 76, 255

Hošek z Proseče, Jan 184, 187
 Hovorius z Vyškova, Eliáš 93
 z Hradce (rod) 48, 68, 71, 145, 176
 z Hradce, Adam I. 48
 z Hradce, Adam II. 120, 129, 145, 151,
 179n, 198
 z Hradce, Jáchym 34, 43, 55, 66–69,
 84, 105, 157
 z Hradce, Jáchym Oldřich 179
 z Hradce, Mandelína (Magdalena) 68
 z Hradce, Zachariáš 22n, 77
 Hradecká z Lobkovic, Anna 150, 163,
 165
 Hradecká z Montfortu, Kateřina 164,
 199
 Hradecká z Rožmberka, Anna 68
 Hron, sedlák 299
 Hrubý z Jelení, Řehoř 162
 Hruška ryt. z Března, Adam Jindřich
 362
 Hübl, Jakub 335
 Huerta Martin 10
 Hurtado de Mendoza (rod) 24, 238
 Hurtado de Mendoza, Francisco 115,
 219
 Hurtado de Mendoza y Silva, Diego,
 markýz de Cañete 24n
 Hus, Jan 256, 297n
 Hytychová, Anna 348
 Hytychová, Verona 348
 Hýzrle z Chodů, Jindřich 181, 248,
 284, 289
 Hýzrllová z Chodů, Anna 181

 Chaloupecký, Václav 7, 15, 322, 330
 Chanovský z Dlouhé Vsi, Albrecht 183n
 Caritas 148
 Chimarraeus, Jakub 131
 z Chlumu a Košumberka – viz Slavata
 Chmelovec, Jan 170
 Chotěbor, Petr 64n, 67
 Chudoba, Bohdan 15, 103, 350

 Illová, Albertina 346
 Isabela Clara Eugenie 309
 Isabela Portugalská 98
 Izák 155

Jagellonský, Ludvík – viz Ludvík
 Jagellonský
 Jagellonský, Vladislav – viz Vladislav II.
 Jagellonský
 Jakobeus, Jiří 300
 Jakub I. 310, 350
 Jan Jiří Saský 343n, 419
 Jan Manuel 98
 sv. Jan od Kříže (Juan de la Cruz) 398
 Jan XXII. 434
 Janáček, Josef 14n, 86, 89, 119, 165,
 202, 226, 235, 316, 334, 410
 Jelínek alias Beránek, Bartoloměj
 153n, 174, 182, 188
 Jeníšek z Újezda, Přibík 322, 438
 Jessenius, Jan 273, 331
 Jičínský (řečený Domin), Blažej 131,
 133
 Jiljí, P. (kvardián) 286
 Jindřich II. 52
 Jindřich III. z Valois 79, 108
 Jindřich IV. 218
 Jindřich VIII. 44, 217
 Jindřich Julius (vévoda brunšvicko-
 -lüneburský) 269, 398
 Jindřich Oranžský 392
 Jirásek, Alois 63, 408
 z Jizbice, Pavel 348
 Joachim II. Braniborský 111
 Josef 155
 Juana Portugalská 98
 Julius III. 24
 Juno 148

 Kalasanský, Josef (Giuseppe de la Madre
 di Dio) 425
 Kalista, Zdeněk 9, 386, 416
 Kalvín, Jan 300
 Kampanus Vodňanský, Jan 10, 273, 348
 Karel I. 392
 Karel V. Habsburský 21, 25n, 98, 215,
 228
 Karel IX. (z Valois) 79, 95, 108
 Karel X. Gustav 403
 Karel Štýrský (arcivévoda) 32n, 35,
 107, 270
 Karel z Vratislavi 298

- Karol, František Th. 300
 z Kasertu – viz d'Acquaviva
 Kateřina Aragonská 44, 217
 Kavka, František 12, 244
 Kavka z Říčana, Pavel 337, 343n
 Kechl, Jan 345
 Kelly, Edward 243, 269
 Kepler, Jan 269
 Kherner Plzeňský, Jan 216
 Khevenhüller, Hans 84, 102, 229
 Khlesl, Melchior 314
 Khunrath (Kundrát) z Lipska,
 Heinrich 173
 z Klenového a z Janovic, Jan 322
 Kliment VIII. 93, 174
 Kolár, Jaroslav 44
 Koldinská, Marie 14, 16
 z Kolovrat (rod) 297
 Kolovratová z Dubé, Alena 343n
 Komenský, Jan Amos 42, 350
 Königsmark, Jan Kryštof
 (generál) 403
 Konstantin Veliký 60n, 297
 Kopička, Petr 16, 18, 198, 23, 259, 283,
 292, 295, 331, 335, 365, 368, 381
 Kořenský z Terešova, Jozue 356
 Kostkové z Postupic (rod) 57n, 72
 (Kostka) z Postupic, Bohuš 57
 Kouč ryt. z Kouče, Jan Oldřich 362
 Kramář, Matěj 369
 z Kravař, Alžběta 213
 Krčálová, Jarmila 202
 Krčín z Jelčana, Jakub 11n, 113, 142,
 166, 203–205, 299
 Kristián I. Saský 139
 Kristián II. Saský 398
 Kristián IV. Dánský 415
 Křivka, Josef 88
 Kubíková, Anna 109, 160, 175
 Kubíková, Blanka 29
 Kunáš (z Machovic), Chval 152
 Kunáš z Machovic, Adam Chval 324
 Kuník, Jan 369
 Kurcpachová z Horek, Alžběta 345
 Kyj z Kyjova a Hirsfeldu a na Brocně,
 Václav 362
 Kyrchperger z Kyrchpergu, Jan 301
 Lamboy, Vilém (generál) 420
 Lamormain, P. Wilhelm 384
 z Landštejna, Anna 303
 Lars Porsenna (etruský král) 146
 Laso de Castilla, Francisco 83
 Lasota ze Steblovár, Zámysl 430
 Lasso, Catalina 83
 Lašek, F. 39, 46
 Lauterson (plukovník) 421
 Lavín z Ottenfeldu, Václav 197
 Ledvinka, Václav 67
 Leopold I. Habsburský 284, 445
 Leopold V. Habsburský (biskup
 pasovský) 248, 283, 285, 292, 419
 Leopold I. Vilém Habsburský
 (arcivévoda) 374
 Lesný, Ivan 240n
 Lev z Rožmitálu, Zdeněk 110
 z Lichtenštejna, Karel Eusebius 10, 42,
 208, 210n, 224n, 260n, 304, 306,
 335–337, 340–342, 348n, 351, 353,
 356, 362, 383n, 386, 415
 z Lichtenštejna, Sidonie Elisabetha 40
 z Lipé, Pertold 33n, 92
 z Lipé, Pertold Bohobud 344
 Lipenský z Tejna, Fridrich 91
 Lipsius, Justus 265
 Litoměřický, Hilarius 162
 z Lobkovic a na Bílině, Oldřich Adam
 Popel 438
 z Lobkovic a na Kosti, Oldřich Felix
 Popel 165, 179, 411
 z Lobkovic, Adam Havel Popel 178
 z Lobkovic, Benigna – viz Promnická
 z Promnic
 z Lobkovic, Bohunka Rožmberská 110,
 157
 z Lobkovic, Eva Eusebie 274
 z Lobkovic, Ferdinand August 445
 z Lobkovic, Griselda 47
 z Lobkovic, Jan starší Popel 243
 z Lobkovic, Jan IV. mladší Popel 110,
 157, 430
 z Lobkovic, Jiří Popel 107, 115, 231
 z Lobkovic, Kryštof mladší 151
 z Lobkovic, Kryštof Popel 140, 231
 z Lobkovic, Ladislav II. Popel starší 79

- z Lobkovic, Ladislav IV. Popel mladší 230, 233, 240, 313, 352, 359, 361, 391, 430
- z Lobkovic, Marie Magdalena – viz Trčková z Lípy
- z Lobkovic, Markéta 243
- z Lobkovic, Mikuláš Chudý 253
- z Lobkovic, Václav Popel 230n, 237
- z Lobkovic, Václav Eusebius František 283, 316, 343, 347, 372, 374, 379, 390–392, 405, 423, 430, 438, 440, 447
- z Lobkovic, Václav Vilém 252
- z Lobkovic, Vilém 337, 374, 391
- z Lobkovic, Vilém starší 309, 344
- z Lobkovic na Beřkovicích, Johanka (Joška) 291n, 360, 409
- z Lobkovic, Zdeněk Vojtěch Popel 9, 16, 38, 56, 228–233, 235, 237–240, 244–248, 251, 253n, 265, 270, 272–274, 282n, 285–287, 290, 292, 295, 297–299, 301n, 307, 311n, 315n, 322, 327, 330, 333, 337, 339, 343, 345–347, 350–354, 356–359, 363–366, 368, 372, 375n, 379, 383n, 386–391, 393–395, 397, 404–406, 409, 411, 421, 423, 428–430, 440, 447
- Lohelius, Jan 177, 179, 183, 294, 322, 393
- Longolius Chřenovský, Matouš 299
- Lot 155
- von Lothringen, Renata 121
- z Loyoly, Ignác 27, 76, 98, 255
- z Ludanic, Kateřina 110, 151, 193, 198
- Ludvík Jagellonský 44, 216
- Lukáš a S. Ludovico 425
- Lúkianos 215
- Lull, Ramon 269
- z Lunu (hrabě a vyslanec) 34
- Luther, Martin 256, 265
- Lvová z Libína, Dorota 345
- Madruzzo (tridentský biskup a kardinál) 229
- Maggi z Arogna, Baldassare („mistr Balcar“) 142, 153, 161n
- Maggio, Lorenzo 76
- Magni, Valerián 387
- Machiavelli, Niccolo 214, 265
- Majrle ze Sobišku, Václav 252
- Malovec, Bohuslav 164
- Malovec z Malovic, Vilém 362, 404
- Manrique de Lara, Inéz 25
- Manrique de Lara, Juan 83, 95, 137, 163
- Manrique de Lara, María Maxmiliána Manrique 10, 12, 25n, 29, 31, 36, 40, 42, 45–47, 60, 62n, 69n, 81n, 85, 91, 95, 101, 114, 119, 137, 186, 207, 209–211, 213, 216–218, 221n, 225, 227n, 254–258, 260–264, 267n, 272, 303, 306, 369, 399, 432
- Manrique de Lara y de Silva, Garcia 25
- Manrique de Lara y Mendoza (provd. z Pernštejna, z Mansfeldu), Anna Maria mladší 137, 211, 217, 222, 225, 258, 262
- z Mansfeldu, Bruno 225, 258
- z Mansfeldu, Karel 206
- Marek, Pavel 6, 18, 219, 354, 358
- Marie Anna Habsburská 351, 392
- Marie Bavorská 121
- Marie Habsburská 216
- Marie Španělská, Habsburská 22, 25n, 49, 76, 83, 95n, 98n, 102, 115, 220, 255, 264, 267, 382
- Marie Tudorovna 28
- sv. Markéta 235
- Markéta Štýrská 270
- Markl, Jan 82
- Marradas, Baltazar 10, 268, 344, 416, 420
- Martini, Lucas 44
- z Martinic, Bernard Ignác 403
- z Martinic, Jaroslav Bořita 254, 312, 314, 317–322, 339, 342n, 347, 361n, 372, 374, 386, 391
- z Martinic, Jiří Bořita 151, 179
- z Martinic, Jiří Adam 254, 296, 374
- z Martinic, Maxmilián Valentin 316
- Mascardi, Agostino 101
- Massinissa (numidský král) 146
- Maťa, Petr 16, 231

- Mattioli, Pietro Andrea 214
- Matyáš Habsburský 197, 258, 261, 271n, 276, 279, 283, 291n, 296, 302–304, 306–308, 311n, 314, 326, 336, 351, 381, 388, 394, 409, 413
- Maxentius 60
- Maxmilián (III.) Habsburský (arcivévoda) 137, 139, 267, 308
- Maxmilián Bavorský 321, 329, 335, 339, 386
- Maxmilián II. Habsburský 20–28, 30, 39, 49, 51, 54n, 57n, 64, 68, 77, 79–81, 89, 95, 103, 105, 115, 123, 142, 165n, 176, 215, 272, 308, 336, 382
- Medek z Mohelnice, Martin 120, 177
- Měděnec z Ratibořic, Jan mladší 362
- Mejía, Pedro 101
- Melana, Antonio 145n
- Melanchthon, Philipp 256, 265
- Mencl (z Kolsdorfu), Jan 243, 277
- Mendoza Francesco (kardinál) 27
- Mensík z Jenštejna, Jakub 173, 211, 303
- Merkur 148
- Měsíček, Zikmund 274
- Metých z Čechova, Jáchym 152, 164
- Meziříčská z Lomnice, Alena 256n
- z Michalovic, Bohuslav 187
- Michna z Vacínova, Pavel 277, 281, 322, 339, 342n, 356n, 363n, 404
- Michna z Vacínova, Jiří 323, 342
- Michna z Vacínova, Václav 438
- Mikuláš a S. Cruce 425
- Milerova, Juliana 135
- Milner (Müllner) z Milhausu 241–243
- Minerva 148
- Miseroni, Dionisius 409
- Miseroni, Ottavio 235
- Miseroni, Otýlie 409
- z Mitrovic – viz Vratislav z Mitrovic
- Mnišovský ze Sebusína, Rafael 374, 430
- de Mois, Roland 94, 97, 116
- z Mollartu, Markéta 224
- Montecuccoli, Raimund (vojevůdce) 421
- z Montfortu – viz Hradecká z Montfortu
- Musophil, Jan 301
- Myška ze Žlunic, Karel Častovec 423
- Myška ze Žlunic, Oldřich 300, 362, 423
- Myšková ze Žlunic, Johanka (Jozička, Jozrlička) 267, 343, 423n, 438
- Nadassy, Tomáš 34
- z Náchoda, Jiří 344
- Nigrin Jiří – viz Černý
- sv. Norbert 373, 400, 431
- Nováková, Teréza 9n, 346
- Novohradská z Kolovrat, Marie Magdaléna 195
- Ochino, Bernardino 27
- Oñate Vélez de Guevara y Tasis, Iñigo 272, 308, 331n
- Ovidius 37, 155
- Paar, B. M. 39
- de Padillo, Juan 214
- Palestinská z Forcia, Juliana 33
- Pánek, Jaroslav 13–15, 26, 108, 130, 177
- Pankráč (farář) 369n
- Pantoja de la Cruz, Juan 47, 255, 257
- Paracelsus 288
- Pavel V. 271
- Pavlovský Stanislav II. 74, 77, 83, 93, 95, 137, 139, 208, 267
- Peréz, Hurtado 63, 255
- Perlhefter, Eliáš 136
- Pernkle – viz Bartsch z Bärnclau
- z Pernštejna, Alžběta (Eliška, Isabela) 33, 49, 93, 95n, 100, 114, 164, 192, 217, 260, 409, 427
- z Pernštejna, Anna 32, 35n, 92, 415
- z Pernštejna, Anna Maria 35n, 39, 92
- z Pernštejna, Beatrix 39, 92, 101, 427
- z Pernštejna, Bibiana 39, 44n, 93, 101, 210, 217, 254, 260, 427
- z Pernštejna, Eleonora 39, 92
- z Pernštejna, Elvíra 39, 47, 93, 101n, 217, 427
- z Pernštejna, Eva 211
- z Pernštejna, František 39, 92
- z Pernštejna, Františka 36n, 100n, 217, 258, 260, 304, 427

- z Pernštejna, Frebonie („Phoebe“) 210n, 291, 380, 400, 403, 409, 415, 425–427, 437, 441
- z Pernštejna, Hedvika 34–36, 39, 93, 100, 102, 261
- z Pernštejna, Hyppolita, Magdalena Hyppolita 34, 36, 39, 92
- z Pernštejna, Jan 35n, 46, 49, 53, 69, 91–95, 114n, 135, 137, 164, 192, 206–211, 217, 224, 231, 254, 257n, 260, 263n, 303n, 382
- z Pernštejna, Jan, zv. Bohatý 20, 29, 42, 89
- z Pernštejna, Jaroslav 29–31, 33, 51–53, 57, 64, 89n, 110, 214
- z Pernštejna, Johana (Juana, Ana de Pernestán) 15, 32n, 46, 49, 92n, 96–98, 101n, 115n, 257, 382, 427
- z Pernštejna, Kateřina 20
- z Pernštejna, Ludvík 43
- z Pernštejna, Luisa (Luisa z Ran Kristových, Luisa de las Llagas) 15, 39, 93, 97, 102, 260, 392, 427, 431
- z Pernštejna (provd. Těšínská), Marie 42
- z Pernštejna, Maxmilián 12, 39, 49, 93–95
- z Pernštejna, Václav 39, 92
- z Pernštejna, Vilém (1438–1521) 19n, 44
- z Pernštejna, Vilém (1567? – před 13. dubnem 1572) 36n, 39, 42
- z Pernštejna, Vojtěch (1490–1534) 20, 214
- z Pernštejna, Vojtěch (1532–1561) 29, 53, 57, 90, 100, 109n
- z Pernštejna, Vojtěch (* 1574?) 27, 31, 39, 44, 52, 92
- z Pernštejna, Vratislav (1530–1582) 12, 17, 19–21, 24–36, 39–42, 45n, 50–92, 95, 100n, 105, 108–110, 113–115, 208n, 240, 254n, 258, 260, 263n, 272, 280, 303, 351, 363, 399, 425
- z Pernštejna, Vratislav (* 1573?) 39, 92
- z Pernštejna, Vratislav Eusebius 72, 210, 212, 258, 379–382, 400, 413–415, 425, 441
- Peterle, Michael 127, 129, 131
- Pětipeská, Izalda 345
- Pětipeská ze Žlunic, Johanka – viz Myšková ze Žlunic
- Pětipeský z Chýš a Egerberka, Václav Šťastný (Felix) 337, 343–345, 356, 362, 423n
- Petrarca, Francesco 43, 162
- Petronel, Joachim 301
- Philomates Dačický, Matouš 75
- Piccinino, Antonio 29
- Piccolomini, Aenas Silvius (papež Pius II.) 34
- Piccolomini, Ottavio (generál) 419n
- Piccolomini-Todeschini, Scipio 34
- Piccolomini-Todeschini, Antonio Maria 34
- Piffelter, Jakub 380
- z Písnice, Jindřich 107, 243
- Pístecký, Blažej Albín 249, 279
- Pius V. 255
- Platejs z Platenštejna, Jan 78
- z Plavna (rod) 110
- z Plavna, Jindřich IV. 30, 51, 56, 84
- Platón 265, 397
- Plútarchos 265
- Pocelt, Adam 260
- Polhamia 34
- Poniatowska, Kristina 350
- Pontanus – viz z Breitenberka
- Popel z Lobkovic – viz z Lobkovic
- Popp, Otta 349
- Possevino, Antonio 255
- Posthumus Litomyšlský, Jan 369
- Posthumus Mezeříčský, Matěj 325
- Preston Thomas – viz Widdrington Roger
- Promnická z Promnic (roz. z Lobkovic), Benigna 409
- Pucci, Francesco 269
- Puteo, Antonio 142
- Questenberg, Kašpar 322
- Quijote, don 99
- Radziwiłł (kníže) 350
- Rasper, Jan 349
- Rezek, Antonín 296, 365
- de Ribadeneyra, Pedro 214

- Richelieu (kardinál) 244
 Ritter z Gross-Öttingu a na Vlášenic, Bohuslav 362
 Roberti Quintio, Battista 392, 416
 Roß (plukovník) 417
 Rotterdamský, Erasmus 216, 256, 264n
 z Roupova, Václav Vilém 303, 309, 327, 334, 337, 345, 347
 Roupovská (roz. z Rýzmburka a Švihova), Alena 303, 334, 347
 Roupovská, Anna Kateřina 347
 Roupovská, Estera 347
 Roupovská (roz. Hannevaldová z Eckersdorfu), Juliána Františka 303
 z Rožmberka (rod) 11, 13, 48, 64, 66, 71, 109n, 120–122, 145, 152, 157, 179, 189, 193, 197
 z Rožmberka, Bohunka 110
 z Rožmberka (provdaná ze Serynu, z Gassoldu), Eva 151n, 157, 173
 z Rožmberka, Hradecká Anna 68
 z Rožmberka, Jindřich 213
 z Rožmberka, Petr IV. 109n
 z Rožmberka, Petr V. Kulhavý 122, 157
 z Rožmberka, Petr Vok 12n, 48, 109n, 112, 118, 120, 138, 142, 145, 151n, 154, 162n, 169, 172, 175, 179–183, 187–189, 191–199, 202n, 234, 243, 275, 285, 293, 299, 429, 442
 z Rožmberka, Vilém 12–14, 17, 22n, 37, 54, 69, 73, 79n, 92, 105–127, 129–132, 135–142, 145n, 148–153, 155–176, 178–187, 189, 191–193, 195, 199–205, 213n, 226, 234, 246n, 272, 280, 365, 396, 399, 428, 436n
 z Rožmberka, Vok II. 109n
 z Rožmitálu (rod) 123
 de la Rúa, Jorge – viz van der Straaten, Jooris
 Rudolf II. Habsburský 11, 39, 50, 55n, 58, 61, 80n, 84, 86, 95n, 105, 107n, 127, 131, 137, 139–141, 166, 177, 182, 210, 212, 218, 220n, 230n, 233, 235, 241, 243, 257, 260n, 268, 270–272, 276, 278, 281, 283, 285n, 292, 303, 306–308, 312, 323, 336, 382, 388, 398, 409, 428, 430
 Rúť z Dírného, Bohuchval 203
 Rutovec, Benjamin 184
 z Říčan (rod) 300
 Říčanská, Anežka 345
 Říčanská ze Sulevic, Dorota 345
 Sadeler, Jiljí 286, 335
 Sadeler, Rafael 148
 Salava z Lípy, Jindřich Matyáš 362
 ze Salmu, Magdaléna 47
 ze Salmu, Mikuláš 20, 36
 Samson 61, 148
 de San Clemente y de Centellas (de Santcliment i de Centelles), Guillén (Guillermo, Guillem Ramón) 38, 103, 219, 222, 266n, 382
 Sánchez Coello, Alonso 46n, 116
 Scaevola, Gaius Mucius 146
 Scipio (vojevůdce) 146
 Scipio di Arco (z Archy) 34n
 Sedláček, August 117n
 Seisenegger, Jakob 29, 106
 Sekerka ze Sedčic, Ladislav 362
 Sekerková ze Sedčic, Voršila 345
 Seneca 37, 215, 397, 448
 Sequenides, Jirfí 260
 Sessius, Pavel 302
 Sforza, Elena 34
 Schaumburg (generál) 417
 Schockweiler, Nikolaus – viz P. Cyril a Matre Dei
 Schowieler, Nikolaus – viz P. Cyril a Matre Dei
 Schreibersdorf z Teutschensteinu, Mikuláš 203
 Sirri, Claudius 169
 Sitta (Sytter), Pavel 135n
 Sixt z Ottersdorfu, Jan Teodor 337
 Skála ze Zhoře, Pavel 9, 14, 274, 278, 312, 316, 319
 Skrbenský z Hříště, Jan starší 359
 Skřivánek, Milan 72, 74
 Slavata z Chlumu a Košumberka, Diviš 92

- Slavata z Chlumu a Košumberka,
Jindřich Vilém 438
- Slavata z Chlumu a Košumberka, Vilém
9, 99, 199, 239, 245, 254, 276, 296,
307, 312, 314–320, 322n, 333, 350,
384, 386n, 391, 420
- Slavatová z Chlumu a Košumberka,
Lucie Otýlie 333
- Slavatová z Chlumu a Košumberka (roz.
Michnová z Vacínova), Anna
Polyxena 402, 438
- Slavníkovci 57
- Smiřičtí ze Smiřic (rod) 71, 281, 415
- Smiřický ze Smiřic, Albrecht Jan 181,
337, 340
- Smiřický ze Smiřic, Jaroslav 22–24,
151, 178
- Smrčka ryt. z Mnichu, Václav starší 362
- Sobota, Josef 406
- Sofonisbé 146
- Sophie (Žofie) Braniborská – viz
Braniborská, Žofie
- Sorg, Jörg ml. 24
- a Sosa de Toledo, František 285
- Spinelli, Filip 231, 245
- ze Sprinzensteinu, Jan Albrecht 114
- Stehlík, Ladislav 11
- ze Stitten, Hartvík 317
- Stloukal, Karel 9, 11, 15, 239, 258,
312, 363, 410
- Stöllting, Marx 180
- van der Straaten, Jooris
(šp. de la Rúa Jorge) 47
- Strada, Jacopo 123
- Strakonický, Matouš 330
- Strojetická ze Strojetic, Anna 345
- Sulejman II. 54
- ze Sulzbachu, Augusta Žofie 445
- Svatkovský ryt. z Dobrohoště, Přech 362
- Svošovský (z Lorbentálu), Jan Petr
302, 325, 328n
- Syfax 146
- Syter – viz Sitta
- Šalomoun 45, 118
- Šic, Jan 122
- Šimon z Městce 298
- Škréta, Karel 348
- Šlik, Jáchym Ondřej 273, 281, 309,
333n
- Šlik z Pasounu a Holejče, Ferdinand 177
- Špán, Vavřinec 83
- Šrepl, Jan Chrysostom 348–350
- Štampach ze Štampachu, Matyáš 164
- ze Šternberka na Bechyni, Adam 178,
277, 322, 345, 383, 391
- ze Šternberka na Voticích
a Postoloprtech, Štěpán Jiří 344
- Šternberková z Valdštejna, Polyxena 435
- Šturm, Václav 76, 255
- Šurer, Martin 174
- ze Švamberka (rod) 123
- ze Švamberka, Adam 22n
- ze Švamberka, Alžběta Rožmberská 157
- ze Švamberka, Jan Jiří 197, 282n, 429
- ze Švamberka, Jindřich 157
- ze Švendy, Dětřich 198
- Švihovský z Rýzenberka a ze Švihova,
Fridrich 235
- Talbot, Edward – viz Kelly
- z Talmberka, Vilém 438
- Tanner, Jan 184
- Tapié, Victor 9, 244
- Tarnovský z Tarnova, Jan Kryštof 165,
248
- Tejfl, Václav 330
- Tengnagel z Kampu, Rudolf Tycho
Gansneb 438
- sv. Terezie z Ávily (Terezie od Ježíše)
255, 398n
- Thun, Kryštof 342
- Thurn, Jindřich Matyáš 283, 309,
316–318, 323, 337, 417
- Thurzo, Alexej 89
- Thurzo, Jiří 90
- Thurzová, Kateřina 90
- Thurzová z Betlianovců (Bethlenfalvy),
Alžběta 33, 53, 89
- Tilly, Jan Tserclaes (generál) 415
- Točník z Křimic, Purkart 211
- Torstensson, Lennart (generál) 421
- z Tranthamu 34
- Trautson, Paul Sixt 179

- z Trauttmannsdorfu, Maxmilián 427
 Trčkové (rod) 10, 71
 Trčka z Lípy, Burian 322
 Trčka z Lípy, Jan Rudolf 343n, 372, 391
 Trčková z Lípy (roz. z Lobkovic), Marie Magdalena 322, 324–326, 329, 333, 342, 348n, 357, 362
 Trevino, Melchior 255
 Trischlinus (Frischlin), Nikodém 129n
 Tristram 45, 118
 Tuchar, Filip 135
 Turiades Lehner, Jan Theofil 299
- Ulrich, Kryštof 182
 Ungnadová, Polyxena 34
 Urban VIII. 101
 Ursiniové 12, 124, 197
 Ursin, Fabio 197
 Ursin, František 197
 Ursin, Virginio 197n
 Ursinová, Livia 197
 Ursín Vladořský z Vladoře, Jiří 279
- z Vacínova – viz Michna
 sv. Václav 66, 248, 284, 393, 397, 439n
 Valdés, Juan 27
 z Valdštejna, Adam starší 177
 z Valdštejna, Adam mladší 100, 225, 235n, 254, 270, 283, 285, 288, 296, 307, 311, 334, 339, 343–345, 355, 372, 383–385, 391, 404, 435n
 z Valdštejna, Albrecht 14, 329, 332, 339, 342, 351–353, 361, 363, 373, 383n, 386n, 403, 415–417, 420n, 445
 z Valdštejna, Hynek 151
 z Valdštejna, Isabella 352
 z Valdštejna, Jan 151, 179
 z Valdštejna a na Sedčicích, Jan 177
 z Valdštejna-Vartemberka, Jiří Kristián 63
 Valentin, Maxmilián 316
 Válka, Josef 239
 Valkoun z Adlaru, Bohuchval 438
 z Valois, Alžběta 52
- z Valois, Jindřich – viz Jindřich III.
 z Valois
 Vamberský z Rohatec, Jan Hynek 183
 Vaněk (Vraněk) z Lucka, Jeroným 299
 z Vartenberka, Jan 348
 z Vechty, Konrád 35
 z Veleslavína – viz Adam z Veleslavína
 Verdugo 10
 Vchynští ze Vchynic (rod) 280
 Vchynský, Jan Oktavián 438
 Victoria, Juan Alfonso 26
 Vigh, Giacomo, zvaný l'Argenta 116
 Vilém Oranžský 82
 Vilém V. Bavorský 79, 121
 Vilímková, Milada 234, 380
 de Villahermosa, Marie Luisa 97n
 de Villahermosa, Juana 97–99, 116
 de Villahermosa, Isabela 98
 de Villaquijeda 25
 de Villegas Selvago, Alonso 214
 Vintř z Vlčkovíc, Jindřich 197
 Višata, Ondřej 172
 Vivarius, Jakub 107
 Vives Juan Luis (Joan Lluís, Joannes Lodovicus) 44, 217, 220
 Vladislav II. Jagellonský 44, 244
 Vladislav IV. Vasa 350
 Vlach, Florián 122
 Vlach, Franc 136
 Vlach, Hons (Hans) 122
 Vlach, Jeronym 135
 Vlach, Julius (Giovanni Battista Giuliani?) 93
 Vlach, Šimon 61
 „Vlach“ Ericer, Antonín 153
 Vlček z Dobré Zemice, Kašpar 91
 Vlčkovský, Adam 304
 Vojkovský z Milhostic a Vojkova, Adam Šťastný 362
 Vojt, Alexandr 161
 Volf, Miloslav 15
 de Vos, Marten 149
 Vorel, Petr
 Vostromířský z Rokytníka, Smil 363
 Vostrovce z Talmberka, Jan 337
 Voškovbrchský z Voškovbrch, Jan Jetřich 363

- Vratislav z Mitrovic, Václav mladší 344
 Vratislav z Mitrovic, Václav 252
 Vratislavová z Bukovan, Regina 252
 de Vries, Vredemann 87
 z Vrtby, Sezima 356
 z Vřesovic, Václav 322, 381
 z Vřesovic, Vilém 342
- Wacker z Wackenfelsu,
 Johann Matthäus 269
 z Weisenberku, Blažej Albín 249,
 252n, 279, 294, 302, 321, 324, 328,
 356n, 364, 380, 409
 z Weisenberku, Pavel Drahnětický
 253, 302, 323, 410
 Westonia, Alžběta Johanna 243
 Widdrington, Roger (vl. jm. Thomas
 Preston, OSB) 350
 Widman, Georg z Braunschweigu
 144n, 147n
 Wiericx, Antoine 149
 a Winghe, Jodok 148
 Winter, Zikmund 10
 Winther z Andernachu, Jan 288
 de Witte, Hans 330n, 342, 357, 368
 Wittelsbachové (rod) 121
 Wolfart, Jakub 153
- Zálužský z Helfenštejna, Mikuláš 279,
 302
 Zamojský, Jan 139n
 Zanotti, Camillo 127
 Zasso, Petro 34–36
 Zasso, Polyxena 34–36
 Zejdlic ze Šenfeldu, Ladislav 350, 363
 Zelender, Wolfgang 322
 Zeydl, Kašpar 380
 Zikmund II. August 79, 108
 Zikmund III. Vasa 79, 93, 139, 350
 Zrinský ze Serynu, Jan 179, 195
 Zrinský ze Serynu, Mikuláš 157
 de Zúñiga y Fonseca, Baltazar,
 hrabě z Monterrey 271, 307–309,
 331, 351, 382
 Zwingli, Ulrich 27
- Želinský ze Sebusína, Kryštof 78, 241
 Žerotínové (rod) 260
 ze Žerotína, Jan starší 92
 ze Žerotína, Karel starší 219, 225–227,
 239, 245, 303–305, 313, 317, 344, 370
 ze Žlunic – viz Myška ze Žlunic
 Žofie Braniborská – viz Braniborská
 Žofie

REJSTŘÍK MÍSTNÍ

- Abruzzo 25
 Ahníkov (Prunéřov) 361
 Albenreut 288
 Alessandria 26
 Alpy 22, 61
 Alsasko 309
 Altdorf 347
 Ambras 142
 Amsterdam 392
 Anglie 28, 44, 139, 217, 243, 310, 350, 392, 396n, 406, 434
 Antverpy 28, 101, 214, 263, 265, 392
 Augšpurk 21, 24, 30, 53, 67, 80, 84, 89, 119, 126, 207, 259, 265, 267, 273, 299
 Baleáry 229
 Bamberk 230
 Barcelona 22, 229, 267, 270
 Basilej 245, 347
 Będzin 140
 Bechyně 112, 142, 145, 164, 178, 334, 362
 Belgie 107, 423
 Benátky 214, 230, 237
 Benešov 173
 Berlín 110, 347
 Bét-el 155
 Bohdalice 352
 Bologna 53
 Borotín 237, 362n
 Borovany 112
 Bosyně 356, 362, 394, 423
 Božec u Litoměřic 253
 Brandýs nad Labem 260, 302
 Braniborsko 111, 130, 138
 Bratislava – viz Prešpurk
 Bratříkov 233
 Braunschweig 111, 144
 Brno 77, 91, 209, 239, 321, 352, 393
 Brocno 362, 394
 Broumov 313, 322n
 Brozany 253, 302, 322, 366
 Bruck an der Mur 393
 Bruggy 392
 Brusel 20, 28, 206, 263, 331, 392
 Bříza 252
 Bučovice 142
 Burgos 263
 Byčina 139
 Bystřice nad Pernštejnem 69, 70
 Bystřice pod Hostýnem 359
 Byšice 356, 362, 394, 422n
 Bytom 140
 Clusio 146
 Ctiněves 252, 322
 Curych 27
 Čachořice 362, 394
 Čehovice 71
 Červený Dvůr u Českého Krumlova 142
 Česká Třebová 74
 České Budějovice 17, 18, 293, 393
 Český Krumlov 107, 109, 111n, 114, 120, 137n, 141n, 150–155, 158–164, 168, 172n, 177, 180, 182–184, 188n, 195–198, 202, 203, 351, 363, 428
 Čína 264
 Dánsko 332, 415, 421
 Dívčí Kámen 112
 Dobrá Mysl u Lomnice nad Lužnicí 142
 Dobřejovice 173

- Doksany 166, 325, 420
 Dolní (Rýnská) Falc 309n
 Dolní Beřkovice 327, 360, 362n, 394, 409
 Dolní Lomany 290
 Dolní Lužice 138, 272, 282, 292
 Domousnice 362
 Doubravník 31, 53, 83–85
 Drážďany 81, 139, 248, 292, 302, 343, 419
 Dražejovice 352
 Drinopol 55
 Drslavice 112
 Dřevohostice 359n
 Dřiteň 164
 Dubec 252
 Dublovce 233, 299n

 El Escorial 229
 Encovany 350, 353, 356, 361, 363, 366, 377, 394, 422
 Etiopie 264
 Flandry 108, 264, 271, 392
 Florencie 61, 237
 Frankfurt nad Mohanem 67, 131, 155, 291–293, 328, 340
 Františkovy Lázně 288, 290

 Gent 392

 Halle 182
 Haslach (Horní Rakousy) 112
 Heidelberg 347
 Helfenburk 112
 Helfštejn 112
 Hlemýžďí 198
 Hluboká 72, 109
 Holand 235, 392, 396
 Holešov 295, 359n, 365, 415, 421, 429
 Horní Falc 84, 228, 250, 363, 364, 422
 Horšovský Týn 110
 Hoštka 166, 170, 204, 249, 325n, 330, 368
 Hradec Králové 415, 421
 Hracholusky 204, 252
 Hrob 313
 Hrušovany 52

 Cheb 288, 290, 293
 Chiavenna 27
 Chlumec nad Cidlinou 59
 Choceň 74, 207
 Choustník 112
 Chrudim 333, 347, 421
 Chvalšiny 168

 Innsbruck 22, 149, 230, 365
 Itálie 21n, 24n, 27, 30, 49, 53, 64, 93, 95, 101, 122, 147, 153, 228, 236, 238, 378n, 391n, 425

 Jágr (dnes Keresztés) 233
 Janov 21n, 25, 270
 Jaroslavice u Znojma 35
 Jílové 141
 Jimramov 69
 Jindřichův Hradec 18, 34, 48, 55, 67, 145, 164, 173, 198, 318, 323, 333
 Jistebnice 228, 237, 302, 362, 365, 391, 421n, 429

 Kadaň 212, 349
 Kájov 171, 431
 Kamenice 237, 380
 Kamýk nad Vltavou 300, 362, 394, 423
 Karlovy Vary 288, 290, 293
 Karlštejn 292, 391
 Kastilie 21, 24, 117, 215
 Keresztés – viz Jágr
 Kladruby 51
 Klatovy 347, 349
 Koblenc 230, 417
 Kojetín 69, 206
 Kolín 347, 374
 Kosova Hora 300
 Kost 165, 179, 356n, 365, 372
 Kostelec na Hané 75
 Krabčice 166, 186, 204
 Krakov 93, 139, 165, 200
 Kralice na Hané 69, 74
 Krásná Hora nad Vltavou 233, 300
 Krásný Dvůr u Podbořan
 Kratochvíle 14, 142–146, 149–152, 154, 163, 167, 173, 202
 Krems 393

- Křemenice 394
 Křižanov 52
 Kurovice 352

 Lanškroun 52, 54, 58n, 69, 73n, 207
 Lanšperk 54, 58n, 69, 82
 Ledčice 252
 Lehnice 417
 León 215, 271
 Lepanto 215, 267, 398
 Leptáč 142
 Lhota Včelákova 362n
 Libějovice u Hluboké 72, 112, 167
 Libeň 272
 Libkovice 252
 Linec (Linz) 84, 110, 293, 298, 393, 431
 Lipník nad Bečvou 112, 425
 Lippe 417
 Lipsko 173, 347
 Litoměřice 18, 204, 253, 353, 362n, 417, 446
 Litomyšl 10, 18, 45n, 51, 57–61, 63, 69–76, 83, 86, 88, 92, 123, 138, 162, 186, 193, 207n, 211n, 217, 225n, 247, 250, 255–258, 260–262, 274, 299, 302, 333, 356, 363, 365, 369n, 380–382, 413–415, 421, 425–427, 442
 Litrbachy (dnes Čistá) 369n
 Litva 139n
 Ljubljana 393
 Lobkovice 247, 252, 322, 356, 363, 366
 Londýn 392
 Loreto 174
 Louka 52
 Louny 347
 Lovosice 420
 Lübben 138
 Lucembursko 401
 Lützen 417
 Lužec 204
 Lužice 138, 272, 282, 292n, 350
 Lysá nad Labem 59

 Madrid 12, 79, 96–99, 102, 215, 221, 229, 271, 339, 431

 Magdeburk 373, 415
 Makov 362
 Malešov 166
 Mantova 22, 24, 101, 151, 427
 Mělník 349, 423
 Mendryka 63
 Měřín 52
 Mezříč 362
 Mikulov 29, 393, 425
 Milán 21n, 25, 27, 83, 282
 Miličín 112, 173
 Milvijský most 60
 Mitrov 54, 69
 Mladá Boleslav 74, 164, 239, 245, 348n, 362n
 Mnetěš 166, 186, 204
 Mnichov 79, 121, 401
 Mohuč 230
 Mokřany 252
 Montserrat 229
 Morašice 260
 Morava 19, 21–23, 26, 28, 31, 33, 51–54, 69n, 73n, 76n, 81, 84, 86, 88, 91n, 112, 119, 151, 172, 199, 207–211, 216, 219, 224, 226, 240, 258, 261, 272, 275, 279, 295, 303, 305n, 313, 335n, 340n, 346, 348, 351n, 359, 363, 383, 391, 393, 396, 415, 421, 425, 434, 439n, 442
 Moravská Třebová 142
 Most 349, 393
 Mühlberk 21

 Napajedla 348
 Neapol 25, 27, 53, 100, 229, 377n
 Nedrahovice 11, 357, 362, 394
 Nechvalice 233
 Nelahozeves 214, 264, 356, 361–363, 366, 377, 397, 408, 422, 439, 446
 Němčice na Hané 70
 Německo 63, 66, 88, 129, 138, 147, 173, 182, 193, 215, 219, 263, 282n, 309, 391, 398, 415
 Netolice 112, 142, 144, 150
 Neugebäude 60, 123, 142, 149
 Neustadt nad Waldnaabou 228, 250, 364, 421n

- Nizozemí 61, 63, 82, 156, 160, 182,
206, 263n, 342
Nördlingen 417
Norimberk 30, 67, 127, 136, 170, 214,
230, 262
Nová Libeň u Prahy 112, 141
Nové Dvory 362, 394
Nové Hradky 112, 141, 193
Nové Město na Moravě 54, 69n, 180
- Obděnice 300, 362, 394, 423
Obříství 356, 362, 366, 394, 422n
Odolena Voda 362n, 394
Olomouc 53, 63, 74n, 77, 81, 83, 93n,
137, 139, 208, 210, 239, 255, 267,
303, 336, 383, 393
Opočno 142, 324, 413
Oukřtalov 252
- Pardubice 18, 31, 51, 53, 59, 61, 64
Paříž 52, 288
Parma 25, 230
Pasov 131, 283n, 287, 292, 339, 374,
393, 397
Pavia 22, 25
Peggau 417
Pernštejn 12, 54, 69
Prešpurk (Bratislava) 36, 68
Perugia 229
Piacenza 25
Pirna 346, 417
Plassenburg 84
Plumlov 54, 63, 69, 91, 206–210, 224,
261, 263, 304
Počepice 252, 299n
Polsko 69, 79, 81, 93, 105, 108, 112n,
137–141, 165n, 169, 172, 174, 200,
202, 218n, 267, 309, 350
Portugalsko 98, 229, 263
Porýní 417
Praha, palác Oettingenský 245, 395,
405
palác Pernštejnský 64–69, 91, 132,
134, 189, 195, 208n, 211n, 217–219,
235, 245n, 257, 283, 292, 295,
316–320, 322, 335, 374, 379, 381n,
389, 405n, 437, 443
- palác Rožmberský 13, 64, 66, 74,
121–123, 132, 134, 139, 162, 170,
176, 184, 187–189, 192, 195n, 202,
234–237, 245, 380
palác Schwarzenberský 234
palác Smiřických 415
Prachatic 112, 153
Prostějov 18, 31, 36, 53n, 62n, 69–71,
75, 84, 86, 208, 224, 261
Prusinovice 359n
Přerov 52, 63, 69n, 75, 91, 207, 261
- Ráb 54, 208
Rakousy 36, 76
Rakousy Dolní 272, 276, 393
Rakousy Horní 112, 393
Rakovník 347, 349
Roštění 359
Rožmberk 112, 141
Rüffelsheim 417
Rusko 140
Rybník 352, 421
Rychleby (dnes Zloty Stok
v Polsku) 112, 126
Rymice 359
- Řezno 67, 230, 293, 358, 365, 374,
419
Řím 24, 49, 76, 83, 93–95, 174, 196,
210, 219, 221, 229, 269, 271, 311,
378, 398
Říp 166, 186, 205, 247, 301
- Sasko 81, 83, 91, 139, 204, 248, 279,
288, 310, 321, 341–347, 373, 398,
401, 415, 417, 420
Sasko-Anhaltsko 415
Sedlčany 12, 142, 195, 252, 299n,
362, 365, 371, 410–413, 423
Sedlec 298–301
Sevilla 97, 214n, 263, 399
Schelda 290
Siena 93, 229, 378
Siget 54
Silberberk (dnes Srebrna Góra) 112
Skoupý 362, 394
Sledě 288

- Slezsko 66, 76, 81, 83, 112n, 126, 130,
139–141, 152, 173, 243, 272n, 281,
292n, 344, 416n, 420n, 445
- Sloupnice 274
- Soběslav 112, 152, 173, 301
- Sobotka 411
- Solnice 403, 427
- Solopysky 299
- Spiš 140
- Starče 252
- Sternstein 228, 250, 421n, 424
- Stínava 417
- Straškov 203, 252
- Stráž nad Nežárkou 112, 173
- Strážnice 425
- Střekov 252, 302, 322, 325, 366
- Svitavy 18, 369
- Šoproň 374
- Španělsko 7, 10, 12n, 15, 21, 24,
26–29, 31, 35n, 38n, 44–47, 49–52,
55, 63, 69, 79, 81, 84, 88, 91, 93, 96,
98, 100, 102n, 105, 107n, 111n,
114–118, 137, 139, 206, 209, 214n,
218–222, 225, 227–231, 233,
236–240, 255–257, 262–268,
270–272, 277, 279, 282, 285, 292n,
295, 307–309, 311, 313, 316, 332,
336, 351, 353, 361, 378, 382, 391n,
398–401, 419, 423, 425, 431n, 437,
441, 443
- Štýrsko 198, 309, 393
- Štýrský Hradec (Graz) 320, 374
- Švédsko 79, 93, 139, 214, 332, 373,
402n, 415, 417, 420n, 425, 427, 437
- Tábor 323, 362n
- Tangermünde 415
- Telč 318
- Teplice 349
- Tiber 146
- Tlumačov 69
- Toledo 214, 263, 285
- Torgau 417
- Toruň 350
- Tovačov 44, 52, 63, 69, 74, 83, 95,
142, 206n, 209, 262
- Trident 12, 22, 121, 229, 430, 432
- Troubky 71
- Třeбенice 352
- Třebíč 31, 52
- Třeboň 112, 141, 167, 173, 193
- Uhry 34, 36, 53n, 82, 206, 208, 261,
272, 312, 365, 374
- Ústí nad Labem 10, 417, 440
- Ústí nad Orlicí 74
- Valencie 44, 268, 270
- Valladolid 21
- Vědomice 204
- Velké Meziříčí 347
- Velvary 328
- Vesce 362
- Vestfálsko 417, 421
- Videň 10, 25–27, 30, 33–36, 39, 47,
50, 52, 54n, 60, 66–68, 77, 84, 96,
103, 121, 123, 136n, 214, 219, 221,
258, 271n, 292–294, 302, 314–316,
321, 328, 331n, 334, 337, 339, 354,
356–359, 363n, 366, 368, 373, 375,
385, 388, 390, 392n, 405n, 413,
430
- Vimperk 112
- Vítkův Hrádek 112
- Vražkov 186
- Výrec 362
- Vysoký Chlumec 11, 79, 228, 233, 237,
247, 250–253, 293, 298, 301n, 323,
354, 357, 362n, 365, 371n, 391, 394,
410, 412, 421–423, 439
- Vyškov 93, 393
- Vyšší Brod 112, 293
- Weilburg 420
- Windsor 392
- Winchester 28
- Wittstock 417
- Wolmirstedt 415
- Würzburg 230
- Zaháň 420, 422, 445
- Zaragoza 97–99, 116
- Zbiroh 423

Zéland 392
Zhořelec 417, 419
Zlatá Koruna 112, 181
Zvěstovice 252

Želeč 112
Židlochovice 31, 52
Židovice 204
Žitava 350

OBSAH

Úvodem / 7

Rodinné zázemí a dětství / 19

V bezstarostném blahobytu / 51

Žádoucí nevěsta? / 88

Manželství s Vilémem z Rožmberka / 119

Poprvé vdovou / 176

Druhé manželství / 234

Náročná léta / 307

Konec života / 386

Závěr / 441

Seznam pramenů a literatury / 449

Seznam zkratk / 487

Seznam vyobrazení / 488

Rejstřík jmenný / 496

Rejstřík místní / 509

Zusammenfassung / 515

MARIE RYANTOVÁ POLYXENA Z LOBKOVIC

Obdivovaná i nenáviděná
první dáma království

VELKÉ POSTAVY ČESKÝCH DĚJIN
svazek 20.
Edici řídí Filip Outrata

Obálku a grafickou úpravu
navrhla Michaela Blažejová
Vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
v Praze roku 2016 jako svou 1467. publikaci
Vydání první. AA 32,56. Stran 536 (text 528, bar. příl 8)
Redakční zpracování a rejstřík Dan Török
Odpovědný redaktor Filip Outrata
Vytiskla tiskárna Finidr, spol. s r. o.,
Doporučená cena 448 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
Praha 3, Víta Nejedlého 15
e-mail: info@ivysehrad.cz
www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7429-527-0